

Tutu e táxnūu San Pablu iña ñá ñuú Roma

É kākā'án Pablu ni ñá ntákuinti'xe i, ña ntoo ñuú Roma

¹ Xu'u é Pablú u ne, ña kade tsiñu iña Jesúcrístú u. Tsi Xuva kō náki'i da'an ñā ko é víi u pustru ñá ne, tēe tsiñu ña ko é kā'an ntódo u tú'ūn e dóo va'á san nté koo nakáku ō, ² vata ō xe'é Xuva ko xū'u ña nte ntúvi di'na nta'a ña ka'an náa ña, ña é de vá'a tú'ūn e dóo va'á san ³ iña l'xá ña, Tó'o ko Jesúcrístu, ñá kanakākú kō. Dā káku ña ñuxiví a ne, tatá vi'i rei Davíi san kúvi ña, ⁴ ntá tsi i'xá mii Xuva ko ña vata ō ka'an Espíritū Sántū, ña e dóo va'á san. Divi ñā né, dōo ntii iní ña, da xe ntóto ña dá xi'i ña.

⁵ Divi kuēnta iña ña é nī'í nti é víi nti pustru ña. Dōo vá'ā o dé ña nī nti e tēe tsiñu ña nti é kā'an ntódo nti tú'un iña ñá ni ñā'a, ña ntántoo da mí'i ká ñuu, vata koo é na kuinti'xe ña Xuva ko kuēnta iña ña. ⁶ Divi ntō dí, kana Xuva ko ntō é kuntikin ntó Jesucristu. ⁷ Dukuān né, taxnūu u tú'ūn sa'á iña nto, un nti'i kuē'en dú'va nto e ntántoo nto ñuú Roma, tsi dóo ntio Xuva ko ntō né, kāna ña nto é kūvi nto iña ña. Xuva ko nī Tó'o ko Jesúcrístú ne, na nāxnuu viko ña nto. Na tā'xi ña é vā'á koo kuntōo nto.

Pablú ne, ncho ki'in ña kikoto ní'ni ña ñuú Roma

⁸ Di'na ne, nakué'e ú sintiá'vi nta'a Xuvā kó kuenta iña Jesúcrístu ni kuēnta iña nto, un nti'i kuē'en dú'va nto. Tsi dá vādá ka ne, ntáka'an ñā'a san iña nto tsi dóo vá'ā o ntákuinti'xe nto Xuva kō. ⁹ Kutuni Xúva kō tsi kaniñ nimá ko kade tsiñu ú iña ña, é kākā'án ntódo u tú'ūn va'á san iña l'xá ña. Ini ña tsi ña te kátee da'na u é kakaku nī'í u nto dá kakā'an ntā'ví u ni ñā. ¹⁰ Kaikán u nta'a Xuva kō tsi tē ntio ña ne, na tā'xi ña itsi é kikoto ní'ni ú nto. ¹¹ Dōo ncho kiní u nto vata koo é xntii ú nto é kūtuni vá'a nto iña Xuva ko, vata koo é na kuinti'xe vá'a nto ña dí. ¹² E ncho ka'án u ne, é nakíi nima tá'an kō, xé un xé un ō. Xntii ú

nto é na kuĩnti'xe vá'a nto ne, xntii ntō kó di vata koo é na kuĩnti'xe vá'a ká ko di.

¹³ Ntō'ó ta'an ko, ntio ko é na kūtuni nto tsí e dóo ki'in itō ncho kíkoto ní'ni ú nto. Ntá tsi neé nti'i tsi kakuvi da ti vata kuvi kí'in u. Ncho kí'in ú mi ntántoo nto vata koo é na nāni'í ko ña kúnaa nima í san, ña ñu'u ta'án nto, vatā o nāni'í ko nima ñá xio ñuú san di. ¹⁴ Xu'ú ne, vata te tanūu ú iña un ntií ntií ña'a san, kuān te ña e dóo tu've i ne, kuān te ña e dóo ntá'ví di, kuān te ña e dóo ki'in iní í di ne, o dóo tuntu ña. ¹⁵ Dukuān e dóo kanti'i iní ko é kī'in ú ñuú Romá di vata koo e kík'a'an ntódo ú ni ntō tú'un va'á san iña Xuva ko.

É kūvi vii tú'un va'á san

¹⁶ Nā tē neé kakuka'an nuú ko te kā'án u tú'un va'á san. Tsi divi é kūvi vii é nakākú Xuva ko da xōo ka ña'a, ña é kuĩnti'xe i, di'na ña Israeé san ne, o kuān te ña tūku tatá i di. ¹⁷ Tsi tú'un va'á san ne, kanañe'e ko nté koo ntuvá'a o ni Xuva kō: tsí da mii kuē'en tsi é na kuĩnti'xe ko ñā. Tsi uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō: “Xoó ña'a, ña é ntūvá'a ni Xuva kō tsi kuĩnti'xe i ña ne, ní'i ña ntuvi vā'á iña ña”, ka'an.

Nee iña é kuētsi ña'a san

¹⁸ E dúkūn kan vé'xi e dóo donchu'ví koo nto'o ña'a é kāxe'é Xuva ko kuēnta iña kuētsi ña kini ntāa san. Tsi da xé ña vá'a nima ñá ne, ntē ña da vá'a ña é kīn'í ta'an ña nee iña é nuu é ntaā í iña Xuva ko. ¹⁹ Ini vá'a ña nee iña é kūvi kiní o iña Xuva ko, tsí mii ñā xe'é ña é kūtuni ña. ²⁰ Ña kúvi kīni o nté kaa Xuva kō, ntá tsi nté da de kú've Xuva ko ñūxiví san ne, kutuni ko tsi dóo ka'nu ña. Kutuni ko tsí Xuva nti'xe ko ñā dá ini o un nti'i nuú i é de kú've ña. Dukuān ne, xoxó kuvi ka'án i tē ñá ini i te iō Xuva kō. ²¹ Kuān té ini ña é iō Xuva kō ne, ña ni ntío ña kunuu iní ñá ña, ntē ña ni ntio ña nakué'e ña sintiá'vi nta'a ña di. Dukuān né, eni nt'u'u ñā dé kuení ña da neé ka nuu i é kīni kaa é ntē ña vada mí kaidiá'vi. Vata tsi tē ña té neé ini kue'en ña. ²² Dotō tsi ntáka'an ñá e dóo ki'in iní ña, ntá tsi dóo tuntu ña. ²³ Ña ni ntío ña kunuu iní ñá Xuva kō, ña é kántíto ntii dañu ntūvi ne, ínuu iní ñá nuu i é de vá'a mii

ñā. Ntāvá'a naā ñā ña'a, ña ntáte'u kúñu i tē xi'í, nī láa, kīti ntaíko sán dī, ni kīti é ngimi d'ín i, ni kōó san dī. Divi tī ntáde ña xuva ñā.

²⁴ Dukuān ne, ña ni íde ká Xuva ko ña kuēnta vata koo é na vīi mii ña dá nēé ka nuu i é kīni kaa é ncho víí ña. Ntaxé'e ña doka'an tá'an ña. ²⁵ Náa ī é nantuku ña nēé é nuu é ntaa i iña Xuva kó ne, ntánantuku ñā dovete. Kudii núu i é de vá'a Xuva kō san ntaínúu ini ña ne, ntá tsi ñá te ntaínúu ini ña mii ña é de vá'a san, tsi mii ñā é ntio é kada ka'nu o ña ntii dañu ntūvi. Kuan tsi koo na kōo.

²⁶ Dukuān né, tsoo mii Xuva ko ñā é na vīi mii ñā da nēé ka nuu i é kīni kaa é ntio ña. Un tsi nté ñadī'í san ntánatsoo mii ña xī ña ne, da ntaíntóo ni'í ña ñadī'í ni'í ña. ²⁷ Kuan tsī o ntáde ñatí san dī, e ntánatsoo mii ña ñadī'í ñá ne, da ntáde ña kuétsi ni ñatí ni'í ña. Ntē ña ntákuka'an nuu ña e ntáde ña é kīni kaa san ni tā'an ña. Kuétsi mii ña te kaxé'e Xuva ko ñā é ntō'o ña, da xe dóo kīni o ntáde ña.

²⁸ Dā xé ña ni ntio ña'á san kutuni ñá xoo é Xuva kō ne, tsoo mii Xuva ko ñā é na víí ka ña da nēé ka nuu i é kīni kaa e táva dīkī mii ña. ²⁹ Un tsi ñu'u tsitū nima ña é un ntí'í nuū i é kīni kaa: Ntákidi ni'í ña tuku ñadī'í, ña é ña te ñadī'í mii ñā. Ntáde xení ña ni tā'an ña. Dōo ntákuinima ña iña ta'an ña. Ntáde ña é un ntí'í nuū i é kīni kaá dī. Dōo ntákune'u iní ni tā'an ña. Ntaé'ní ta'an ña. Ntánāa núu ña ni tā'an ña. Ntaéni ntā'ví ña ta'an ña. Ntántukū nuu iní ña é un ntí'í nuū i é kīni kaa. Ntáde vete ña ni tā'an ña. ³⁰ Ntáka'an kīni ña iña ta'an ña. Ná ntio kue'en tsí ña Xuva kō. Dōo xení ña. Dōo na'nu ncho víí ña. Dōo ntáde na'nu ña nuu ña'á san. Ntántukū nuu iní ña é vīi ña é kīni kaa san. Na ntákuinti'xe ká ña é ntáka'an úva ña ni dī'í ñā. ³¹ Nā ntio ña kīni ña é vā'a. Na ntáde ntaa ña é ntáka'an ña. Na ntákuinima ña nté uun ña'a. Ná ini ña é kāda ka'nu iní ña ni tā'an ña. Na ntántunta'ví ini ta'an ña. ³² Na kuān ntāa sán ne, ini ña tsí kaka'an Xúva ko te xōo ñā'a é kuān ó kade ña ne, ní'í ñā doxí'í san. Tsí kuān té ini ñā ne, ña ntáde ña kuenta. Kuan tsī o ntáde ña ne, dōo diní ña te kuan tsī o ntáde ta'an ña dī.

2

Kade ku've Xuva kō nee iña é nuu é ntaā i

¹ Divin é kaxntēkún kŭ'vén ta'an o ne, ñá ku kā'an te ña tuvi kuétsi o divin di. Tsí da neé ka nuu i é kaxntēkún kŭ'vén ta'an o ne, kaxntēkún kŭ'vén miin kúñu ō di, tsí divin ne, dadii tsi kaden vatā ó de ñā di. ² Ini o tsí Xuva kō ne, kaxntēkú ku've ñā nee é nuu é ntaā i iña ña é kuān ó kade san. ³ Divin é kaxntēkún kŭ'vén ta'an o ne, ¿dadii xntu ku kuān ó den ni ñā'a, ña é iō kuetsí i san? ¿Vá ñā ntu ní'i o é ntō'o o é ta'xi Xuva kō, kuiní o? ⁴ ¿Nté kui kanantiin ni'nin ntun e dóo vá'a o de Xuva ko ni ō? ¿Vá ñā ntu ní'i o é ntō'o o, tsi dóo ka'nu iní Xuva ko, te kuini o? Dōo vá'a o de ntí'xe Xuva ko ni kō. Dukuān é ntio ña é natŭ'vi ko kuétsi ko ntā'a ña. ⁵ Ntá tsi divin né, dóo do'on. Ñā ntio o é ntiko kōón nta'a Xuva kō. Kadā'vin kuétsi miin kúñu ō é káteen vá'an é ntō'o o san é ní'i o tē xee ntúvi é ta'xi Xuva kō é nto'o kō. Da kidāā ne, kutuni ko tsi dóo vá'ā o xntéku kŭ've Xuva ko iña kó ⁶ tē nakene ntódo ña kō, xe un xé un ō, nee iña é idé ō. ⁷ Iō ñā ne, ntáxio ntii ña é vii ñá nuu i é vā'a. Ntántukū nuu iní ña é kā'an vá'a Xuva ko iña ña ne, ntántukū nuu iní ña nté koo ní'i ñá ntuvi vā'á iña ña é ña ntí'i. Ña sá'á ne, kué'e Xuva ko ntuvi vā'á iña ña ntii dañu ntúvi. ⁸ Ntá tsi iō ñá'a, ña é da mii tsí e ntádē kuení i iña mii í ne, ñā ntio ña kuinti'xe ña é nuu é ntaā i, tsí ncho vii ña é kīni kaa san. Kudiin Xúva ko ni ñā ne, kué'e ña ñā é ntō'o ña. ⁹ Un ntíi ntíi ña'a, ña e ntáde é kīni kaa sán ne, un vá'a tsi nto'o ña kídaā, un vá'a tsi nantí'i ña iní ña, di'na ña Israeé san ne, da kidāā ne, ña é tūku tatá i sán di. ¹⁰ Ntá tsi un ntíi ntíi ña'a, ña e ntáde é vā'á san ne, kué'e Xuva ko ñā e dóo va'á iña ña. Ká'an Xuva kō tsi dóo va'á ña ne, kué'e ña é vā'á koo kuntōo ña di, di'na ña Israeé san ne, da kidāā né, ña nguii sán di.

¹¹ Kuenta iña Xuva kó ne, nté uun xuvi uun nínu ō, tsi kuédadii ntí'i tsō. ¹² Un ntíi ntíi ña'a, ña e ñá ini lei Muísee san ne, kūnaá ña te iō kuetsí ña. Ntá tsi ña kué'e Xuva ko ña é nto'o ña vatā ó kaka'án leí san, tsí ña ntáduku ntée ña lei tsíkan. Ña é ntoo ní'i leí san ne, xntéku kŭ've Xuva ko

ña vatā ó kaka'án leí san. ¹³ Ñá tē ña e ntátekú tsi i leí san é vā'á ña nuu Xuva ko, tsí tē ntáde ntaa ña é kākā'an. ¹⁴ Ntá tsi ña tuku tatá i sán, kuān té ña ini ñá leí san ne, ntáde ntaa ña dikí tsi mii ña vatā ó kaka'án leí san ne, vata tsi te ió lei iña ña. ¹⁵ Ntá tsi tē kade ña é vā'á ne, dito tsí nuu leí san nima ña. Dikí mí ña ini te vā'á ó kade ña ne, ō ña vā'á ó de ña. ¹⁶ Kuān koo kuvi te xee ntúvi é xntēkú kū'vé Xuva ko kuēnta iña Jesúcristu núu i é ñu'u xū'ú nima ñá'a san, vatā ó kaka'an tú'un va'a é kākā'an ntódo ú san.

Ña Israeé san nī lei Muísee

¹⁷ Dīvīn é kākā'an tsí ña Israeén ne, tuvin ni'in lei Muísee san ne, dōó ka'nun kuini o é inin Xúva kō dī. ¹⁸ Dōo ínin nee é ntio Xuva kō é vīi o. Dōo ínin nee iña é díí ka va'a é vīi o, tsi dōo tu've o leí san. ¹⁹ Dōo ínin nté koo nañē'en ñá kuāá san itsi, nté koo naxī'ín nuun nuu ña'a, ña ntántoo mí iñi nēe san, kuini o. ²⁰ Dōo ínin nté koo nañē'en ñá tuntú san, nté koo nakuā'an i'xa ikín san é ña te neé ini, kuini o. O te dā xé tuvin ni'in leí san ne, dōó ki'in inī ó, dōó inin nee iña é nuu é ntaā i, kuini o. ²¹ Dīvīn é kanakuā'an ta'an o ne, ¿nté kui ña kánakua'an miin ntūn kúnū ō kuan? Dīvīn é kākā'an ntódon é ña ku dú'u ō ne, ¿nté kui miin ntūn ne, kadú'un? ²² Dīvīn é kākā'an é ña víi ō é kini kaa ni ñadī'i ñá'a sán ne, ¿nté kui miin kūn né, kuān ó kaden? Dīvīn é ña ntío kue'en tsí o santu e ntúvá'a nāá san ne, ¿nté kui kaidon dú'un ntun é ā'ví i é ió ini ukún i kán kuan? ²³ Dīvīn né, dōó ka'nu kaden é inín leí san, ntá tsi kaidon ntítan Xuva kō, tsí ña káden ntaan é kākā'an ña. ²⁴ Nuú é ntaā i é ūve na'a kaka'an tú'un Xuva kō é divi kuetsí o e ntáka'an kīni ña tuku tatá i san iña Xuva ko.

²⁵ Te káden ntaan leí san ne, kainuu á'vi nti'xe é tē'nte kúnū é íxi ó vata koo é dító na'a i é kádukun ntéen Xuva kō. Ntá tsi tē ña káden ntaan leí san ne, é ntaā í te tē'nte. ²⁶ Tē ña tuku tatá i san kada ntaá ña vata tsí ó kaka'án leí san ne, kuān té ña ni té'nte kúnū é íxi ñá ne, kuédadii tsi ña ni ñá é te'nte é íxi í san kuenta iña Xuva ko. ²⁷ Kidáa ne, ña é káde ntaá leí san ne, kuān té ña ni té'nte ñá ne, xntēkú ku've ñá o, tsí ña káden ntaan, kuān te inín leí san, kuān te té'nte kúnū é íxi o. ²⁸ Tsí uun ña'a, ña é ña Israeé

ntí'xe ne, ñá te da mii tsi atá í san é kuntēé na'a i, ²⁹ tsí na kuntēé na'a i nima ñá san di. Kuān te káde ña é un nti'i vatā ó kaka'án leí san ne, ntá tsi te vā'á nima ñá ne, divī é nuu á'vi iña Xuva ko. Ña te ñá'a san ká'an ña te dóo val'á ña, tsí mii Xuva ko kā'an ñá tē dóo val'á nti'xe ña.

3

¹ Te kuān ó ne, ¿vá ñā ntu te vā'a o é vīi o ñá Israeé san? ¿Vá ñā ntu te kaidiá'vi é tē'nté kúñū é íxi ko? ² ¿Mí'i ntū é ñá'a? Tsi dóo titín nuu i é kaidiá'vi. É kuvi ūun ne: xtuví Xuva ko tū'ún ña nta'a ña Israeé san é na kuntoo ni'i ñā. ³ Ntá tsi te iō ña é xtuvī mii ña é kakuinti'xe ña Xuva kō ne, ¿vá dukuan ntū é xtuvī mii Xuva ko é kāda ntaa ña é kāka'an ña? ⁴ ¡Ñā'á ni san! tsí Xuva kō né, da miī é kakuntaa ntí'i é kāka'an ñá, kuān té un ntií ntií ñá'a sán ne, dóo vete ñā. Tsí vatā ó uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō: Kūtuni ñá'a san tsí nuu é ntaā i é kāka'an. Kuvi viín te xntēkú ku'vē ñá o, ka'an.

⁵ Ntá tsi tē díí díí ka kutuni ñá'a san tsi dóo val'á kue'en Xúva ko te kinī ña tsí xo'ō né, dóo kini ntáa o ne, ¿nté ntu koo ka'an o? ¿Vá kā'an ntú o tsí ña vā'ā ó de Xuva ko te kata'xi ña kō é nto'o ko kuēnta iña kuétsi kō? (Kaka'án u vatā o dá doto tsī ntáka'an ñá'a san.) ⁶ ¡Ñā'á ni san! tsí tē dí Xuva ko kini kaa ña ne, ¿nté ntu koo xntēkú ku'vē ñá ñuxiví san? ⁷ Tē dí dovete é kāka'án u sa kade i é nāxi'í nuu ka'nu é nuu é ntaā i iña Xuva kó ne, ¿nté kui kaka'an kú ña é iō kuetsí ko kuan? ⁸ ¿ō díí ka ntu vā'ā o é vīi u é kinī kaa san vata koo é na kī'xi é vā'á san? Tsí iō ñá ne, kudii dovete ntáka'an ña é kuān ó kanakuā'a nti. Ntá tsi ña kuān ntáa sán ne, vā'ā ó te nī'i ña é nto'o ña nta'a Xuva kō é kuān ó ntáka'an ña.

Un nti'i o iō kuetsí kō

⁹ ¿Nté ntu koo ka'an ó kuan? ¿Va díí ka ntu val'á ña Israeé san é ña nguii sán, te kuinī nto? ¡Ñā'á ni san! Tsi

nte dí'na nañé'e nti e kuédadii nti'i tsō é iō kuetsí ko, kuān té ña Israee ó, kuān té tuku tatá kō. ¹⁰ Tsí uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō:

¡Nté uun xoxo káde i é vā'a!

¹¹ Nté uun xoo é nuu diki i é vā'a.

Ntē ña xoxó kanantuku i Xuva kō.

¹² Un nti'i ñā ntádita ña itsi mii ñā.

Un nti'i ñā natívi ña nima ña.

¡Nté uun ña tē kade ña é vā'a!

¹³ Ini dukun ñá ne, vata kaa ñañā é kántii ntaa.

Xaa ña ne, dovéte kakā'an.

Ñii xu'u ñā ne, xi'i ntídí koó san.

¹⁴ Ñu'u tsitu xū'u ña tú'ūn e dóo kini kaa.

¹⁵ Xtun dī'ín ña ne, koó dā ntaínu kantaa é kāti niñi ña'á san.

¹⁶ Dā mí'í ka ntaíka ña ne, ntádē xení ña ni ñā'a san, ntánantō'o ña ña dī.

¹⁷ Ñá ini ña é vā'á koo kuntoo ña ni tā'an ña.

¹⁸ Ña ntaú'vī kue'en ñá Xuva kō, ka'an.

¹⁹ Vi'a vé ne, ini o tsí da nēé ka nuu i é kākā'án leí san ne, ñña ñā e ntáduku ntée i. Tsí tuví leí san vata koo é da kaniñi ññuxiví san kó'xo nteē ñá kuenta iña Xuva ko, é xoxo kuvi ká'an ī é ña tuvi kuétsi ī. ²⁰ Tsi nté uun ō ña kuvi ntuvá'a o ni Xuva ko te káda ntaa o é kākā'án leí san. Tsí leí san ne, da ti tsi é kūtuni ko é iō kuetsí kō.

Ntuvá'a o ni Xuva ko te kuinti'xe ko ñā

²¹ Veví ne, é nañé'e Xuva ko kō nté koo ntuvá'a o ni ñā ne, ntá tsi ña te kuénta iñá leí san. Tsí leí san ni tú'un é ká'an ntódo ña ka'án naa Xuva ko kídaā ne, ntada ntaa

²² tsí ntuvá'a o ni Xuva kō, un ntíñ ntíi o, te kuinti'xe ko Jesūcristú san. Kuédadii tsi kade ña ni kō, xe un xé un ō,

²³ tsí un ntíñ ntíi o ntáde o kuétsi. Xoxó kuvi xee tá'an i e dóo va'a é iō iña Xuva ko. ²⁴ Ntá tsi dóo vā'á o dé Xuva ko ni kō, tsi tá'xi ña doméni é ntuvá'a o ni ñā. Tsí nakáku ña ko kuétsí ko kuénta iña Jesúcristu. ²⁵ Tsí Xuva kō né, taxnūu ña Jesucristu é kāti ña niñi ñá vata koo e ntá'vi ñā kuétsi

kō. Kade ka'nu iní Xuva ko ni ko te kuinti'xe ko Jēsuu. Tsí divi ña kanañē'e ñá kō tsí Xuva kō né, dōo va'á ña. Te kuan tsi ō nakuíta nti'xin ña kuétsi ña é intóo kídaā ²⁶ Tsi dóo ka'nu iní ña ni ñā né, kuan tsí ó kanañē'e ñá kō vevíí di e dóo va'á ña é k̄anakate ña kuétsi ko te kakuinti'xe ko Jēsuu.

²⁷ Kidáā ne, ¿mí'i ntu kuvi ka'an o e dóo divi o nūu Xuva ko? Ña kúvī. Tsí ña te é k̄ade ntaa o leí san, tsí da xe é kakuinti'xe ko ñā. ²⁸ Dukuān ne, xée ō kútuni ko tsí ntvá'a o nuu Xuva ko te kakuinti'xe ko ñā, ñá tē é k̄ada ntaa o leí san. ²⁹ Xuva kō ne, ¿vá mii ntu Xuvā ña Israeé san ña? ¿Ña ntu te Xuvā ña tuku ñuú san di? ¿Nté kui ña'a? ³⁰ Tsí uun tsi Xuva kō, ña é kantavá'a nima ña é kakuinti'xe i ña, kuān te té'nte é ixi ñá ne, o kuān té ña'a. ³¹ Kidáā ne, é kakuinti'xe ko Xuva kō ne, ¿vá kanakatsin ntu ō leí san? ¡Ñā'á ni san! tsí díí díí ka ntii k̄ada ntaa o leí san te kakuinti'xe ko ñā.

4

Kini o nté ō dé Abraan

¹ Vi'a vé ne, ¿neé ntu ni'i uva ata ko Ābraán san, te k̄a'an o? ² Tē dí ni ni'i Ābraán san ntuvi vā'á iña ña kuenta iña i é vā'a é idé ña ne, kuvi víi ka'nu ña kídaā, ntá tsi ña te núu Xuva ko. ³ Tsí kutuni ko nté o ūve na'a kaka'an tú'un Xuva ko iña ña: “Tsí Ābraán sán ne, da xe kuínti'xe ña Xuva kō né, dukuān é k̄aka'an Xúva kō tsi dóo va'á ña”, ka'an. ⁴ Vi'a vé ne, te iō ñá kade tsiñu ne, ñá tē doméni k̄ade tsiñu ña, tsi kuétsi é ntuá'vi ña kuenta iña tsiñu é kade ña san. ⁵ Ntá tsi xoo é kakuinti'xe i Xuva kō, ña é k̄anakate kuétsi ña é kini ntáa sán ne, kuān té ña ni ide ña nté uun é vā'a, ntá tsi ni'i ña é vā'á nta'a Xuva kō tsí da xe kuínti'xe ña ña. ⁶ Kuan tsí ka'an Dávií san di, dá kakā'an ña tsi dóo diní ña'a san, ña é ntvá'a ni Xuva ko, kuān te nté uun nuu i é vā'a ña ni ide ña. ⁷ Sá'a k̄aka'an Dávií san:

Nté kui vá'a ña'a, ña e dé ka'nu iní Xuva ko ni i nuu i é idé ña, ña é nakate Xuva ko kuétsi i.

⁸ Nté kui vá'a ña'a, ña é ña kade Xuva ko kuétsi i,

ka'an ña.

⁹ ¿Vá da mii xntū ña é tē'nte é ixi í ntáduku ntée ña é ni'i ña é vā'á san nta'a Xuva kō? ¿Ñā ntu te kaduku ntée tuku ña'a sán dī, kuān té ña ni te'nte é ixi ña? Tsí vatā ó kaka'an dí'na ntí ne, Abraán sán ne, ntuvá'a ña ni Xuva kō tsí da xe kuínti'xe ñá ña. ¹⁰ Ntá tsi, ¿amá ntu ntuvá'a ña ni Xuva kō? ¿Dā rkontúví e té'nte é ixi ñá san ne, o dí'na ntu? Nā te dā rkontúví, tsí di'na dā te'nte é ixi ña. ¹¹ Tsí rkontúví ne, tē'nte é ixi Abraán san é vata kaa na'a i tsí di'na ntuvá'a ña ni Xuva kō da kuínti'xe ña ña. Dukuān né, divi Ábraán san kuvi ña vata kaa uva ūn ntíí ntíí ña'a, ña é ntákuinti'xe i Xuva ko, kuān te ña'a, ña é ña ni té'nte é ixi i, tsí kuan tsí o ntántuvá'a ña ni Xuva kō dī. ¹² Dadii tsi kúvi ña ūvá ña é te'nte é ixi í san, tē ntákuinti'xe ñá ña dí, vata tsí o dé uva ata ko Ábraán san dá vāta té'nte é ixi ña.

Kakuntaa e tá'xi Xuva ko xu'u ña, te kakuinti'xe ko ñā

¹³ Xé'e Xuva ko xu'u ña ni Ábraán san tsí ñuxiví sa ne, kuvi iña ñá ni ūn ntíí ntíí i'xá ña. Nā te ni kā'an Xúva ko ni Ábraán san te dā xé kade ntaa ñá leí san, tsí da xe kuínti'xe ña Xuva kō né, dukuān ne, kaka'an Xúva kō tsi va'á ña'a ña. ¹⁴ Tsí tē dí da mii tsí ña é ntoo kuenta iñá leí san ni'i ña é vā'a é kāka'an Xúva kō ne, é ntaā i e kuínti'xe ko Xuva kō, tsí ña váda kaidiá'vi é ta'xi Xuva ko xu'u ña te kuan ō. ¹⁵ Tsí te kuēnta iñá leí san ntoo ō ne, da mií é ni'i ko é nto'o kō. Ntá tsi tē dí ña tuví leí san ne, ña túvi kuētsí ko tē ña ni de ntáa o vatā ó kaka'an.

¹⁶ Dukuān ne, núu ī é xe'é Xuva ko xū'u ña é kuē'é ña doméni i'xá Abraán san ne, kuenta iña i é kuínti'xe ña. Nā te da mí tsi ña ntáde ntaa leí san é ni'i ña sá'ā, tsí da xōó ka ña'a, ña e ntákuinti'xe i Xuva ko vatā o dé Abraán san. Dukuān ne, kuvi ka'an o tsí Abraán sán ne, kuvi ña uva ata ko ūn ntíí ntíí o. ¹⁷ Kuan ō kúvi vatā ó uve na'a kaka'an tú'un Xuva kō: “Xu'u dé kû've u o é viín uva ñā'a, ña ntántoo da vādá ka ñuu.” Kuan ō ka'an Xúva ko ne, kuínti'xe Abraán san tsí kuvi vií Xuva kō, ña é kanantōto ña xi'i, ña é kadē kû've nuu i é ntē vata koo.

¹⁸ Kuān té ita ntí'xin ntuvi é kōo i'xá Abraán san ne, ntá tsi kaniñ nima ñá inúu ini ña é kaka'an Xúva kō ni ñā tsí ña te nté kaa i'xá ña koo. Dukuān é kuvi ña uvatā ña ntántoo da vādá ka ñúu san, vata ō ka'an Xúva ko ni ñā e dóo titfn i'xá ña koo. ¹⁹ Abraán san ne, kuān te é uun sientu kuía ña, ntá tsi ña ni tee dá'na ña é kuinti'xe ña é kōo i'xá ña vatā ó kaka'an Xúva ko ni ña, kuān té ini ña tsi é ita ntí'xin ntuvi é kōo i'xá ña. Ini ña tsí ñadi'ñá Sará ne, vata kúvi kōó kue'en tsi i'xá ña. ²⁰ Ná ni dē kuení ña tē ña kada ntaa Xúva ko nuū i é xe'é ña xu'u ña ni ñā. Ná ni xtuví mii ña é kuinti'xe ña, tsí da díí díí ka kuínti'xe ña ne, kaka'an ña tsi dóo ka'nu Xuva kō. ²¹ Ini vá'a ña tsí kuvi víi Xuva ko da nēé ka nuu i é kātá'xi ña xu'u ña. ²² Dukuān ne, kaka'an Xúva kō tsi dóo va'á ña kuenta iña i e dóo kuínti'xe ña.

²³ Ná te da mii tsi kuēnta iña Ábraán san é ūve na'a e kaka'an Xúva kō e dóo va'á ña'a ña, ²⁴ tsí kuenta iña kó dī. Tsí kuān koo ka'an Xúva ko iña kó te kuinti'xe ko ña, divi ñā é nantōto ña Tó'o ko Jēsuu dá xi'i ña. ²⁵ Tsi Tó'o ko Jēsuú ne, ntūvi ña kuenta doxi'lí san kuenta iña kuétsi kō né, dā ntóto xtuku ña vata koo é ta'xi ña ko ntuvi vā'á iña kó nuu Xuva ko.

5

É ntuvá'a o ni Xuva kō

¹ Dukuān ne, é ntuvá'a o ni Xuva kō, da xe kuínti'xe ko ñā. E vá'a tsi ō ntántoo o ni Xuva ko ve kuēnta iña Tó'o ko Jesūcristú san. ² Tsí da xé kuenta iña ña é nī'i ko é vā'á nta'a Xuva kō, tsi ntánuu iní ko ñā. Ne, kutu ntántoo o ni ñā dī. Dōo diní ntoo ō ve, tsí ntantétu ō é ta'xi Xuva kō e dóo va'á iña ñá tē náxee o ntá'a ña. ³ Ná te da mii tsi sá'á dī, tsi dóo diní kō dī tē nee iña e ntánto'o ko ñuxiví sa. Tsí te dóo ntánto'o kō né, kuan kōo kutú've ko é díí ka kuka'nu iní kō. ⁴ Te kuka'nu iní kō né, dōo va'á koo kuita nti'xin vá'a ko tē íto nteé Xuva ko kō. Te itá nti'xin vá'a o ne, ntánuu iní ko tsí ni'i ko é vā'á nta'a Xuva kō. ⁵ Ná te da tí tsi é ntaā i e ntánuu iní ko Xuva kō é nī'i ko é vā'á nta'a ña, tsi tá'xi Xuva kō Espíritū Sántū san, é kunūu ña nima

kó ne, kata'xi ña é kūtuni ko tsi dóo kakuinima Xúva ko kō.

⁶ Tsi dá ña ni kuvi nakakú mii ō kúñu kō ne, ura va'á xi'í Cristu kuénta iña ko, xo'ō e dóo kīni ntáa ō. ⁷ Á tē nté uun xoxo é kuē'é ntuvi iña i kuénta iña tá'an i, kuān te dóo va'á ña'a ña. Á te dā míi iō ñá'a, ña é kenē ini i é kūvi kuenta iña ña e dóo va'á kue'en. ⁸ Ntá tsi Xuva kō ne, nánē'e ñá kō tsi dóo kakuinima ñá ko, tsí Cristú san xi'i ñá kuenta iña kó xo'o, kuān te dóo ió ka kuétsi kō. ⁹ Veví ne, da xe é ntuvá'a o ni Xuva ko kuénta iña níñi e étí ña ne, ¿vá ña ntu te díí ka nakakū ñá ko é nto'o kō san? ¹⁰ Xo'ō ne, ntuvá'a o ni Xuva kō da xé xi'í l'xá ña kuenta iña kó, kuān té ña ni ntío ko ña kídaa. Vi'a vé ne, da xe é ntuvá'a o ni Xuva kō né, ¿ñā ntu te díí díí ka ni'i ko ntuví va'á iña kó nta'a ña kuenta iña ntuvi iña l'xá ña? ¹¹ Ná te da mii tsi sá'á di, tsí dóo diní ko kuntoo o ni Xuva kō vevii, da xe é ntuvá'a o ni ña kuénta iña Tó'o ko Jesūcristu.

Adaan ní Cristu

¹² Kidāa ne, uun ña'a tsi ñatíí san idé ña é kī'ví kuétsi san ñúxiví a. Kuenta iña kuétsi sán ne, xée doxi'í san di. Dukuān ne, un ntíí ntíí ña'a san duku ntée ña doxi'í san, tsí un ntíí ntíí ñá idé ña kuétsi san. ¹³ Un tsi nte dí'na dá xtūví Xuva kō leí san ne, é dukuan iō kuétsi ñuxiví sa. Ntá tsi ña ni kátāví ña'a san kuétsi, tsí da xé vata koó leí san. ¹⁴ Ntá tsi kuvi idé doxi'í san ni ūn ntíí ntíí ña'a san nte ntúvi da íka Ādaán san un tsi nte da íka Muisee. Tsí xi'i un ntíí ntíí ña'a, kuān té ña te ni de dó'o ña vatā o dé Ādaán san. Tsí divi nāa Ādaán san ña é kī'xi rkontuvi.

¹⁵ Ntá tsi kuétsi Ādaán san ne, ña kúvi ntada dadii o nī doméni e tá'xi Xuva ko kō. Tsí uun ña'a tsi ñatíí ntúku ña kuétsi sán ne, dukuān né, dōo títín ña'a xi'i ña. Ntá tsi díí díí ka vá'ā o dé Xuva ko ni kō e tá'xi ña kō doméni uun ña'a ká ñatíí, ñá nani Jesūcristú ne, ñá te nté kaa ña'a ni'i ña é vá'á nta'a Xuva ko kuénta iña ña. ¹⁶ Kuétsi Ādaán san ne, ña kúvi ntada dadii o nī doméni e tá'xi Xuva ko kō. Tsí kuenta iña úun tsi kuétsi Ādaán san é vé'xi é nto'o ko iña un ntíí ntíí ña'a san. Ntá tsi doméni e tá'xi Xuva kō né, divi

é ntuvá'a o ni ña, kuān té ña te da díi kuétsi kō. ¹⁷ Kūvi idé doxi'í san dé kû've kuenta iña kuétsi uun ña'a tsi ñatíi san, ntá tsi díi díi ka kada kú've ó, xo'ō é nī'i ko e dóo va'á iña Xuva kó, xo'ō é nī'i ko doméni é ntuvá'a o ni ña kuēnta iña úun ká xtuku ñatíi, ñá nani Jesūcristu.

¹⁸ Dukuān ne, un ntíi ntíi o ní'i ko é nto'o ko kuēnta iña kuétsi é idé Adaán san. Ntá tsi kuenta iña núu i é vā'a é idé Jesucristú ne, ní'i ko ntuvi vā'á iña ko, un ntíi ntíi o é nākate ña kuétsi kō. ¹⁹ Tsí da xé ña ni kuinti'xe uun ña'a ñatíi san é kāka'an Xúva kō ne, ñá te da díi ña'á san xio kuétsi ñā. Ntá tsi kuenta iña i é idé ntaa úun ká tuku ñatíi san é kāka'an Xúva kō ne, ñá te da díi ña'a ntuvá'a ña ni Xuva kō.

²⁰ Kúki'ví leí san vata koo é díi díi ka kukue'e kuétsi san. Ntá tsi dā kúkue'e kuétsi san ne, díi díi ka vā'ā o dé ka xtúku Xúva ko ni kō. ²¹ Tsí vatā o dé kû've kuétsi san e tá'xi doxi'í iña kó ne, kuan koo na kāda kû've doméni é kata'xi Xuva kō, é nī'i ko ntuví va'á iña ko ntii dañu ntúvi kuenta iña Tó'o ko Jesūcristu.

6

E xi'i o kuēnta iña kuétsi san, ntá tsi ntantíto o kuēnta iñā Cristu

¹ ¿Nté ntu koo ka'an o vé kuan? ¿Vá ntukū ká ntu o kuétsi san vata koo é díi ka kada ka'nu iní Xuva ko ni kō? ² ¡Ñā'á ni san! ¿Nté ntu koo kuntōo ká xtuku ō é ntuku o kuétsi san?, tsí vata tsi tē xi'i o kuēnta iña i. ³ ¿Ñā ini ntú nto tsí dā ítsi ntute ō ne, uun tsi kúnū ntúvi o ni Jesūcristú san ne, vata tsi te dādii xi'i o ni ñá dí? ⁴ Dukuān né, dā ítsi ntute ō né, vata tsi tē intú'xi dadii o ni ña dí vata koo é ntoto xtuku o ni ñā é nī'i ko ntuví xēe iña ko, vata ō ntoto xtuku Cristu dá xi'i ñá, tsi dóo ka'nu Xuva kō.

⁵ Tsí te dadii o nī Cristu dá xi'i ñá ne, kuan tsí koo ni'i dádii ko ni ña ntuvi vā'á iña ko. ⁶ Ini o tsí nima kīni kaa ko nakūnteé dadii nī Cristu ntíkā krusi kan vata koo é na ntí'i é kūvi vii kuétsi san ni ko. Dukuān ne, ña kantío é vii ka ō é ntio nima kīni kaa kō. ⁷ Tsí tē xi'i ó ne, ntí'i kuétsi kō.

⁸ Tē xi'i dádii o nī Cristú san ne, kanuu iní kō tsí kuntoo dadii o ni ñā. ⁹ Ini o tsí da xe ntóto Cristu dá xi'i ñā ne, nté uun ito ña kuví ka ña. Ña kúvī ká vii doxi'lí san ni ñā. ¹⁰ Dā xi'lí Cristú san ne, uun ito tsi xi'i ñā kuenta iña kuétsi san. Ntá tsi é kántíto ña veví ne, kuenta iña Xuva ko túvi ña. ¹¹ Vii nto kuenta tsi é xi'i ntó kuenta iña kuétsi san, ntá tsi ntantíto nto kuenta iña Xuva ko, é uun tsi kúvi nto ni Jesūcristu.

¹² Dukuān ne, ñā ku da vá'a ká nto é kadā kú've kuétsi san iña nto é vii ntó da neē ka nuu i é ntio nima kīni kaa nto. ¹³ Ña ku ntáda nto kúñu nto kuēnta é na vii nté un siin é kīni kaa san. Tsí ntada nto kúñu nto kuēnta ntá'a Xuva kō. Vata tsi tē ntóto xtuku nto é xi'i nto. Ntada nto kani kúñu nto kuēnta ntá'a Xuva kō vata koo é na kada tsiñu ni'i ña ntó é vii nto é vā'a. ¹⁴ Ñā ku dā vá'a ká nto é kúvi vii kuétsi san ni nto, tsí ña té leí san ntántikín ka nto, tsí veví ne, ntántikín ntó Xuva kō, ña e dóo dé ka'nu ini i ni ntó.

¿Xoó ntu kuvi tó'o kō?

¹⁵ ¿Nté ntu koo vii o vé, te kuinī nto? ¿Vá vii ka ntú o kuétsi san dá ña ntántikín ka o leí san, da xe ntántikín o Xuva ko ve, ña e dóo vá'a o de ni kō? ¡Ñā'á ni san! ¹⁶ Vá ñā ntu ini nto tsí tē ntáda nto kúñu nto kuēnta ntá'a uun ña'a é vii nto é di mii tsí e ntío ña ne, kuvi ña tó'o ntó. Da mii é káda ntaa nto é káka'an ña. Te kuétsi san é kúvi tó'o ntó ne, ní'i ntó doxi'lí san. Ntá tsi te Xuva kō é kúvi tó'o ntó né, te káda ntaa nto é káka'an ñā ne, ní'i nto ntuvi vā'á iña nto. ¹⁷ Ntá tsi ntadiá'vi Xuva kō tsí di'na ne, di mii tsí é káka'án nima kīni kaa nto idé nto. Ntá tsi veví ne, kani nima nto ntákuinti'xe nto tú'ún é nuu é ntaā í vata o nañé'e ñā nto. ¹⁸ É ntii ni'ni nto kuétsi san vé ne, e kúntí'ví nto tsiñu vā'á san ve. ¹⁹ (Kantée tsi tú'ún ña ñuxiví san é káka'án u ni ntó tsi dóo vitá o ini nto.) Vata o dé nto di'na e ntáda nto kúñu nto kuēnta é vii ntó nuu i é kīni kaa sán ne, kuan tsi koo ntada nto kúñu nto kuēnta vevii é vii ntó nuu i é vā'a é ntio Xuva kō.

²⁰ Tsí dā íka nto itsi kini kaa sán ne, íka xaa nto é vii nto é vā'a. ²¹ Ntá tsi ¿neé ntu ta'xi kídaā é idé nto nuu i é kōo da ntákuka'an nuu nto vevii? Tsí kūdii doxi'í san kata'xi. ²² Ntá tsi vevii ne, é nākaka xaa nto kuenta iña kuétsi san. Vevii ne, kúnti'vi nto é vii nto é kaka'an Xúva kō. Sá'ā ne, kata'xi ká kudii é kuntōo vá'a nto nuu Xuva kó ne, ní'i nto ntuvi vā'á iña ntó ntii dañu ntúvi. ²³ Tsí kūdii doxi'í san ní'i kó te kuntikin o kuétsi san. Ntá tsi doméní san e tá'xi Xuva kō ne, é koo ntuvi vā'á iña ko ntii dañu ntúvi, te kuntikin o Tó'lo ko Jesūcristu.

7

¿Nté ntu ó de leí san nī ña tánta'a?

¹ ¿Vá ña ntu te íni nto tsí kadē kú've leí san iña ña'a nii dukuan kántito ká ña? ² Uun ñadī'í san, ña tánta'a ne, kuétsi é kuntikin ñá xii ña nii dukuan kántito ká ña. Ntá tsi tē xi'i xii ña ne, ñá kadē kú've ka leí san iña ñadi'í san. ³ Dukuān né, te kanadikí nteē ñá ni tuku ñatí'í da nii kántito ká xii ña ne, kakó'xo nteē ñá leí san. Ntá tsi tē xi'i xii ña ne, ñá kadūku ntée ká ña leí san. Ná tē neé nuu i te natánta'a ña ni tuku ñatíi.

⁴ Dukuān ó kuvi ni ntō dí, ta'an ko. Tsí dā xi'i Cristú san ne, vata tē xi'i dádi'í nto ni ña kuēnta iña leí san. Vevii ne, ntáduku ntée nto tuku xii nto, ña e ntóto dá xi'i vata koo é na kōo nuu i e dóo va'a é ntio Xuva kō. ⁵ Tsí nii dukuān ntáde ká o é ntio nima káni kaa ko sán ne, dā dií dií ka ntáde o nuū i é kini kaa san tē kutuni ko tsí kaka'án leí san é ña kuan koo víi o né, ðivi tsi nuū i é ní'i kó doxi'í san. ⁶ Ntá tsi vi'a vé ne, é nūu nteé leí san ata ko, tsí leí san é uve tñn o kídaā né, vata tsi tē xi'i o kuēnta iña í ne, e ntaíka xaa o ve, vata koo é na vii o é ntio Xuva kō, tsí ní'i ko ntúvi xéé iña ko, ñá te dā míi tsí é káde ntaa o lei átā é ūve na'a kaka'an é vā'a é vii o.

Kuétsi é kadē kú've iña ko

⁷ Te du'vā ó ne, ¿vá ká'án ntu o tsí leí san ne, iō kuétsi i? ¿Ñá'á ni san! Tē dí ña leí san ne, ñá íni u nee iña é kuétsi ko. Tē dí ña kaka'án leí san é ña kúvi kuiníma ko iña ta'an

kó ne, ñá íní u te ña vá'a i é kuān koo vii o. ⁸ Ntá tsi kúvi íde kuétsi san ní ko, tsí da xé kaka'án leí san é ña kúvi naki'i núu o iña ta'an kó ne, dā díí díí ka idé u. Tē dí ña túvi leí san ne, ña ni kúvi vii kuétsi san ní ko. ⁹ Dukuān ne, xío ntúvi iñá ko dí'na dá vata kutúni ko te ío kuétsi ko, tsí ña ni kutúni ko nee iña é kākā'án leí san. Ntá tsi dā xeé leí san ne, ntōto kuétsi ko. Kidāā né, vata tsi tē xi'í u kuenta iña i. ¹⁰ Tsí leí san ne, náa í é xee ni'i ntúvi iñá ko ne, xee ní'í doxi'í san. ¹¹ Kúvi ide kuétsi san éni nta'ví ko kuenta iñá leí san. Vata tsi te divi é'ni ko.

¹² Dōo va'á leí san, tsí dōo va'á tú'ūn e xtúví Xuva kō. Dōo ntaa kaká'án dī. ¹³ ¿Vá ká'an ntú o tsí nuu i é vā'á san é ta'xi doxi'í san iñá ko? ¡Ñā'á ni san! Dā xé kuétsi san é ide é ní'í ko doxi'í san. De tsiñu ni'i kuétsi san leí san vata koo é ní'í ko doxi'í san. Tsi leí san nañé'é ko tsi kuétsi sán ne, dōó kini kaa.

¹⁴ Ini o tsí leí san ne, vé'xi nta'a Xuva kō. Ntá tsi xu'ú ne, kudii ña ñuxiví sa u é tuví u vata kaa ña kade tsiñu iña kuétsi san. ¹⁵ Ná íní u nté kui kuān ó kade u. Tsi ñá te kade ú nuu i é ncho víi u, ntá tsi nuu i é ña ncho víi u ne, dí'na ká kade u. ¹⁶ Ntá tsi dá kade ú nuu i é ña ncho víi u sán ne, kakutuní ko tsi dōo vá'ā ó kaka'an ntí'xe leí san. ¹⁷ Dukuān ne, ña te míi ú kade ú nuu i é ña ncho víi u san, tsí da xe kuétsi é nūu nimá ko sán ne, divi é kade i. ¹⁸ Kakutuní ko tsí ña tuví nté uun nuu i é vā'a é nūu nimá ko, tsí kudii ña ñuxiví sa u. Kuān te dōo ntio ko é víi u é vā'á ne, ña kúvi víi u. ¹⁹ Tsí ña káde u é vā'a é ncho víi u, ntá tsi kade u é kīni kaa san é ña ncho víi u. ²⁰ Dukuān né, tē kade ú nuu i é ña ncho víi u sán ne, ñá te xū'ú kade ú, tsi kuétsi é nuu nimá ko sán ne, divi é káde i. ²¹ Kakutuní ko tsí kuān ó kakuvi ko: Dā ncho víi u nuu i é vā'a sán ne, vata tsi te kantikin é kīni kaa sán ko. ²² Dōo kakuinimá ko lei Xúva kō, ²³ ntá tsi kúñū kó ne, kantikin túku lei é kaedí nuu i é kadē kuení ko ne, vata te katee tīn ko vata koo é na víi u é ntio i. Divi sán lei iña kuétsi san.

²⁴ ¡Ñā ntá'vi idé ntu u! ¿Xoó ntu nakakū í ko doxi'i é kantikin kúñū kó san? ²⁵ ¡Nakué'le ú sintiá'vi nta'a Xuva ko kuēnta iña Tó'o ko Jesūcristu, tsí divi ñā é nakáku ña

ko! Dukuān ne, dīkī kó san ne, ncho vii é vā'a é ntio Xuva kō ne, ntá tsi kúnū kó san ne, ncho vii é kuntikīn kuétsī san.

8

Kaxntii Ēspíritu Xuva ko kō é vīi o é ntio ña

¹ Dukuān ne, ña túvī ká nte kui ka'an ntee Xuva kó ko, xo'ō e ntánuu iní ko Jesūcristu, xo'ō é ña ntáde ká o é ntio nima kīni kaa ko, tsi ntáde o é ntio Espíritu Xuva kō. ² Tsi te kadē kû've Espírītū Sántū san iña kó ne, kanakakū ñá kō é ña kada kû've ka kuétsī san ni dóxi'lí san iña ko. Tsi Espírītū sán ne, ðivi ñā é kata'xi ña ntuvi vā'á iña kó tē ntánuu iní ko Jesūcristu. ³ Tsi leí san ne, ña ni kúvi vii é nādama nima kīni kaa kō, tsí da xé ña ni kuvi víi o é kāda ntaa o e xtúví Xuva kō. Dukuān né, taxnuu Xuva ko Ī'xá mii ñā é kaku ña vatā o ntákaku ña'a, ñá iō kuétsī i. Vi'a vé ne, ña kúvi kadā kû've ka kuétsī san iña ko, tsí nantí'í Cristu é kúvi vii kuétsī san ni ko dá xi'i ña ntíkā krusi kan kuénta iña ko. ⁴ Īde ña sá'ā vata koo é kúvi kada ntaa o é kākā'án leí san é vā'a é vīi o. Tsi xo'ō ne, ña ntáde ká o kuénta é kākā'án nima kīni kaa kō, tsi ntáde o kuénta é kākā'an Espírītū san.

⁵ Ña ntoo vata tsí ó ntoo ña e dúkuan iō kuétsī i ne, da ti tsi ntántí'í iní ña kuenta iña mii ña. Ntá tsi ña e ntáde ntaa é kākā'an Espírītū Sántū sán ne, ntántí'í iní ña nee iña é ntio Espírītū Sántū san. ⁶ Te ntí'í iní kō é da ñi ku'e'en tsí kuenta iña iña ñúxivi san ne, ní'í kō doxi'i. Ntá tsi te ntí'í iní ko kuénta iña Espírītū Sántū sán ne, ní'í ko ntuvi vā'á iña ko é kuntōo vá'a o. ⁷ Ña é da ñi ku'e'en tsí kuenta iña i é ntio nima kīni kaa i ntántí'í iní ña ne, ntáinchu'vi ñá Xuva kō, tsi ñá ncho kada ntaa ña lei Xúva kō. Ntē ña kuvi vii ña ði. ⁸ Dukuān ne, ña e ntáde ntaa é kākā'án nima kīni kaa i ne, ña kúvi vii ña é ntio Xuva kō. ⁹ Ntá tsi ntō'ó ne, ña ntáde ká nto é kīni kaa san, tsí ntáde ntaa nto é kākā'an Espírītū Sántū san te nuu é ntāa ntí'xe i é nūu Espíritu Xuva kō sán nima nto. Ntá tsi xoo ñá'a, ña é ña te nūu Espírītū Cristú san nima í ne, ñá kadūku ntée ña Cristu.

¹⁰ Ntá tsi tē nuu Cristú nima ntó ne, kuān te kuvi kúñu nto kuēnta iña kuétsi sán ne, ta'xi Espíritū san é ña kuví nima ntó tsi é ntuvá'a nto ni Xuva kō. ¹¹ Te nūu nti'xe Espiritu Xuva kō sán nima ntó ne, ta'xi Xuva kō é ntōto kúñu ntō dī. Ní'i nto ntuvi xēé iña nto. Tsí Xuva kō, ña nantoto Jesúcristu rkóntuvi é xi'i ñá ne, ta'xi ña é ntōto kúñu ntō é nī'i doxi'í san dī kuenta iña Espiritu ñā é nūu nima nto.

¹² Dukuān né, ta'an, iō é ntio Xuva kō é kāda ntaa o, ntá tsi ña te ntío ña é víi ka o é kāka'án nima káni kaa kō, ¹³ tsí te víi nto é kāka'án nima ntó ne, ní'i nti'xe nto doxi'í. Ntá tsi te xntii Ēspíritū Sántū san nto é ña da vá'a ká nto é kadā kû've nima káni kaa ntō ne, ní'i nto ntuvi vā'á iña nto.

¹⁴ Tsí un ntií ntií ña'a, ña ntántikin Espiritu Xuva kō né, divi ñā é i'xá Xuva kō kúvi ñā. ¹⁵ Ntá tsi ña ni ta'xi Xúva ko ntō Espíritū Sántū san vāta koo é tēe kuétsi ña ntō é víi nto é ntio ña é u'vī ntó ña. ¡Ñā'á ni san! Tā'xi ña ña vata koo é kūtuni nto tsí i'xá Xuva kō kúvi ntō. Espíritū Sántū sán ne, ta'xi ña é kúvi ka'an o ni Xuva ko: “Úvá, Uva mii kó nto”, koo ka'an o. ¹⁶ Tsí mii Ēspíritū san kantada ntaa ña nima ko tsí i'xá nti'xe Xuva kō kúvi o. ¹⁷ Tsí da xé i'xá Xuva kō kúvi o ne, ní'i ko iña Xuva ko e xtúví xio ña iña i'xá ña. Dadíi tsi ní'i ko ní Cristu. Tsí tē dadíi ntó'o ko ní Cristú ne, dadíi xi'í nuu ka'nu o ni ñā dī.

É vā'a é kī'xi rkontuvi

¹⁸ Iní u tsí ña té ini te ntō'o kudíi ko ntuvi sā'á, tsi ñá te nté kaa é vā'a é nī'i kó rkontuvi. ¹⁹ É un nti'í é de kû've Xuva kō ne, dóko sa ña ntákutíi kuntétu da nté xēe ntúvi é nañē'e Xúva ko i xoo e kúvi i'xá ña, tsi dóo ncho kiní ña. ²⁰ Un nti'í é de kû've Xuva kō né, nti'í. Ña te míi ntio i, tsí da xé kuān o ka'an Xúva kō é kúvi. Ntá tsi ntantétu ²¹ ntuvi é nakāku Xúva ko i. Kidāā ne, ñā kadā kû've ka doxi'í san iña i, tsí nakākú Xuva ko i vata koo é kúvi kaka xaa mí kaxi'í nuu vata o ntaíka xaa i'xá Xuva kō. ²² Ini o tsí un tsi nté vevíi ne, un nti'í é de kû've Xuva kō ne, dadíi ntánakití é ntánto'o i vatā ó kanto'o ña kanakaku i'xá san. ²³ Ntē ña te mii tsi sá'a, tsí xo'ō ne, ntánto'o kō dī. E tá'xi

Xuva ko kō Espíritū Sántū san é kodo nuu un ntí'i nuū i é vā'a é ta'xi ña kō. Dā ntantétu ō ne, ntaéku nteé o ntūvi dá nāki'i kue'en Xúva ko kō é kuvi o i'xá ña. Kidáā ne, nadama ña kúñu ata kō kúñu xéé san. ²⁴ Iō neé ntantétu ō nte dá nakākú Xuva ko kō. Ntá tsi te nī'i ko nee iña é ntantétu ō ne, ñá kantio é kuntetū ká o. ¿Vá xoó ntu kantétu ká i nuu i é nī'i i? ²⁵ Ntá tsi te kántétu o nuū i é vāta ní'i kó ne, da mií é kutíi ko kuntétu ká ō.

²⁶ Du'vā ó di, kaxntii Espíritū Sántū san ko é ña kuvi víi ō é ncho vii o. Tsi ñá ini ó neé nuu i é kākan o da ntáka'an ntá'ví ō. Ntá tsi kaka'an Espíritū Sántū san ni Xuva ko kuénta iña ko. Un tsi kaxkoo kāni ña é ntē ña tuvi tú'ūn. ²⁷ Xuva kō, ña kaito nteé nima ñá'a sán ne, ini ñá nee iña é ncho ka'an Espíritū Sántū san. Tsí Espíritū Sántū sán ne, kaikan ñá nta'a Xuva ko nuū i é ntio Xuva kō é kuē' é ña ña ntáduku nteé ña.

É kūvi víi kue'en o

²⁸ Ini o tsí Xuva kō ne, kade ña é kōo é vā'a é un ntí'i é kakuvi nī ña ntákuinima i ña, ña e kána ña é vii ña é ntio ña. ²⁹ Tsí ini Xúva kō nte dí'na xoo kuínti'xe i ña ne, nakaxnúu ña ña nte dí'na vata koo é ntūvi ña vata kaa l'xá ña. Tsí Cristú ne, dí'na ña kúvi ña i'xá nuu i é vata kaa un ntí'i éni ña ni tā'an ña. ³⁰ Xoó ña'a, ña é nakaxnúu Xuva kō nte dí'na ne, kána ña ña di. Xoó ña'a, ña e kána ña ne, ká'an ña tsí ña tuví ka kuétsi ña. Xoó ña'a, ña é nakate Xuva ko kuétsi i ne, kada ka'nu Xuva ko ñā di. ³¹ ¿Nté koo ka'an o iña i sá'ā? Te Xuva kō nuu mé'ñu ña kō ne, ¿xoó ntu kuvi víi i ni kō? ³² Ntē ña ni de víni Xuva ko l'xá mii ñā é kuvi ñá kuenta iña ko un ntíi ntíi o. Te ūun tsi nte l'xá mii ñā tá'xi ña kō ne, ¿mí'i ntū é ña víi ña da xe'e é ta'xi ña ko un ntí'i nēe é kantio kō di? ³³ ¿Xoó ntu kuvi tsi'i kuétsi i ña é nakaxnúu Xuva kō? Tsí mii Xuva ko kākā'an ña tsí ña tuví ka kuétsi ñā. ³⁴ ¿Xoó ntu kuvi kué'e i dō'ví san iña ña? Tsí mii Jesūcristú san ne, xí'i ña kuénta iña ñá ne, dā ntóto xtuku ñā ne, tuví ña diñi kua'a Xuva kō, kaikan ñá kuenta iña ko. ³⁵ ¿Neé ntu é kūvi vii é nāki'i nteé xio ko vata koo

é ña ntío ká Cristu ko? ¿Vá kúvi ntu vii da ntánto'o ko, ò da dóo ntii tu'un, ò da ntáde xení ña'a san ni ko, ò dá ntoo ntité o, ò dá ña tuvi é kunuu o, ò dá ío nuu i e dóo donchu'vi, ò da ntáni'i kó doxi'í san? ³⁶ Tsí vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō ne:

Kuenta iña ntó ne, utén utén ntaú'ví nti tē xoó ka'ní i nti. Nti'í ne, vata ntáa kudii a le'ntú san ntáa ntí, kiti ntánakuē'nu ña vata koo é ká'xi ñá ti, ka'an.

³⁷ Ntá tsi nté uun nuu i sá'a ne, ña kúvi vii é ña ntío ká Cristu ko. Tsi ntío ña kō né, xntii ña kō é kúvi víi kue'en o ni é un nti'í sá'a. ³⁸ Ini vá'a u tsí ña te neé kuvi vii é ña ntío ká Xuva ko kō: nté doxi'í san, nté ntuvi iña ko, nté ánjē san, nté ña odo nūú iña é ña vá'ā san, nté ña ntádē kú've e dukún kán, ³⁹ nté mí'í e dóo dūkun, nté mí'í e dóo kūnu, nté da neé ka nuu i é de kú've Xuva kō ña kuvi vii é ña ntío ká Xuva ko ko, xo'ō e ntánuu iní ko Xuva ko Jesūcristu.

9

Nakaxnúu Xuva ko tātá ña Israee

¹ Vata kaa u xu'u é kantikín u Cristú ne, kaka'án u é nuu é ntaā i, ñá kaka'án u dovete, tsí nimá ko ne, Espíritū Sántū san kade kú've ñá ne, kaka'an ñá tsi nuu é ntaā i é kaka'án u ² tsí un vá'a tsi kakunta'xa iní ko. Nñi kuē'en tsí ntuvi dóo u'vi kakúvi ko, ³ tsi dóo ntio ko é nakākú ña ñuú ko, ña tatá ko. Tē dí kaidia'vi iña ñá ne, ka'án u te nakuítá Cristú ko, kuān te ta'xi ñá ko é ntō'o kó naa ña ñuú ko, ⁴ ña Israeé san. Nakaxnúu Xuva ko ñā é ntūvi ña i'xa kíin ña. Nañē'e Xúva ko ñā tsi dóo ka'nu ña. Xé'e Xuva ko xū'u ña ni ña nté koo víi ña é vā'á ni ñā rkontuvi. Xé'e ña ñā leí san kuenta iña Muísee. Ini ña tsí Xuva kō ne, ínūu mé'ñu ña ñā. Ini ña nee é kaka'an Xúva kō é kuē'é ña ña. ⁵ Uva ata ika ñā Israeé san ne, dōó na'nu ña'a ña. Tatá ña káku Cristu da vexkúvi ña ñatíi. Dìvi ñā né, Xuva ko ñā, ñá kadē kú've é un nti'í. Kada ka'nu o ña ntii dañu ntūvi. Kuan koo na kōo.

⁶ Ntá tsi ña te kaka'án u tsí ña ni de ntáa Xúva kō é xe'é ña xu'u ña nī ña Israee. Kaka'án u tsí vevíi ne, ña Israeé

san ne, ñá te un ntíí ntíí ña é ña Israee ntí'xe ña. ⁷ Ntē ña te un ntíí ntíí tatá vi'i Abraán san é i'xá nti'xe ña. Tsí da xé Xuva ko kākā'an ñá ni Abraan kídaā: “Tatá vi'i o ne, ki'xi kuenta iña i'xá o Isaa”, ka'an ña. ⁸ Sá'a katā'xi é kūtuni ko tsí ña te un ntíí ntíí i'xá san e káku iña Abraan é ntáduku ntée Xuva kō. Tsí kaka'an Xúva kō tsí i'xá nti'xe ña ne, da mií ña é káku iña i'xá ña, ña é xe'é Xuva ko xū'u ña é kué'é ña ña. ⁹ Tsí xe'é Xuva ko xū'u ña ni Abraán san kídaā: “Ntuvi sá'a da kuía ve ne, dā náxee xtúku ú ne, kaku i'xá Sara”, ka'an ña.

¹⁰ Ntá tsi ió ka é nañē'e ú nto. Xío i'xa uvi iña Rebecá ne, uvata ika ko Īsaá ne, uva i'xá san ntúvi ña. ¹¹⁻¹² Kuān té vata káku, kuān té vata vií nuu i é kīni kaa ne, o nuū i é vā'á ne, ká'an Xuva ko ni ñadī'í san tsí kada kú'vé i'xa é kuvi ūví san iña ení i, kuān té i'xa nuu í san. Kuan ō ka'an Xúva kō vata koo é kūtuni ko tsi dívi ñā kanakaxnúu ña. Ñá te nee va'a tsi úun na ne, éde na é vā'a, ntá tsi da xé dívi ñā ntío ña ne, kanakaxnúu ña na. ¹³ Uve na'a mí kakā'an tú'un Xuva kō: “Dōó ntio kó Jacóbo, ntá tsi ña ni ntio kué'ēn tsí ko Esauu”, ka'an ña.

¹⁴ ¿Nté koo ka'an ó ve? ¿Vá kā'an ntú ō tsí ña vā'a ó de Xuva kō? ¿Ñá'á ni san! ¹⁵ Tsí kade ña vatā ó kaka'an ñá ni Muisee: “Vii u é vā'á nī xoo ñá'a é ncho vií u é vā'á ni ñā. Ntunta'ví ini kó xoo ñá'a é ncho ntunta'ví ini kó ña”, ka'an ña. ¹⁶ Dukuān ne, ñá te kuēnta iña ñátíí san é ntunta'ví ini Xuva ko ni ña, kuān te káde ña nuu i é vā'á ni ñā, tsí da xé mii Xuva kō ntio ña é vií ñá ni ñā é vā'a. ¹⁷ Kaka'an tú'un Xuva kō nté ō kaka'an ñá ni rei Fárauun, rei iña ñá ñuú Egito: “É tā'xi u é viín rei vata koo é kīní ña'a tsi dóo ka'nu u é nntií ú o. Kidāa ne, kutuní uun ntíí ntíí ña'a, ña ntoo ñuxiví san, xoo ñá'a u”, ka'an ña.

¹⁸ Dukuān né, kantunta'ví ini Xuva ko da xōo ka ña'a é ncho ntunta'ví ini ña ña ne, kaxé'e ña é kada do'o da xōo ka ña'a é ntio ña.

¹⁹ Á te iō nto é ncho ka'an ntó nī kó ve: “¿Nté kui kaka'an ntú Xuva kō tsí ió ka kuétsi kō kuan, te ña kuvi vií o tūku nuu i é nakaxnuu ña é vií o?” Á te kuān koo ka'an ntó ve.

²⁰ ¿Nté kui nantiko koó ntu nto é kākā'an ntó ni Xuva kō

é da mii ñā'a nto? ¿Vá kā'an ntu kídī nte'u é kūvá'a san nī ña de vá'a san: “¿Nté kui kuan ntu ō de vá'a nto ko?”, ka'an? ²¹ ¿Ña kuvi vií ntu ña de vá'a kídī san da nēé ka nuu i é ntio ña ni ntē'ú san? Tē ntio ña ne, kuvi ki'i ña un sīn tī'ntī nte'ú san ne, dá kadā vá'a ña uun a kídī e dóo tíí kaa é kada tsiñu ni'i ñā dá iō víko san. Kuvi ki'i ká ña tuku ta'vi ñā tsi tī'ntī ntē'ú san ne, dá kadā vá'a ña tuku kídī é ña dóo nēe tíí kaa é kada tsiñu ni'i ña ūtén uten.

²² Tē dí Xuva kō ntio ña é nañē'e ñá kō tsi dóo diin ñá ne, dóo iō ña é vií ñá dí ne, dá kuētsi é kākutií ña nima ñá ni ñā'a, ña é nī'i é ntō'o i, ña é iō tu've i é kūvi. ²³ Tē ntio ñá nañē'e ñá ko nuu i e dóo nuu á'vi iña ña dá ta'xi ña kō é vā'á iña ña tsí ntunta'ví ini ña ko. Xtūvi tu've ñá kō nte dí'na é nī'i ko é vā'á iña ña. ²⁴ Tsi kána ña ko, kuān te ñá Israeé o, kuān te ña é ña te ña Israeé o. ²⁵ Vatā ó uve na'a kaka'an ñá ka'án naa Xuva ko, ñá nani Ōsea:

Ña é ña te ña'a mií ko kídaā ne,
ká'án u tsí ña'a kó ña ve.

Ña é ña ni ntío ko kídaā ne,
ká'án u tsi dóo ntio kó ña ve.

²⁶ Ñā tsi ñūu mí kaka'án u kídaā é ña te ña'á ko ñá ne,
ká'án ú ni ñā ve tsí ntuvi ña i'xá mií kó,
ka'an Xúva kō, ña kantíto,

ka'an Óseá san. ²⁷ Ntá tsi kaka'an Ísaiá san iña tátá ña Israeé san: “Kuān té ña te da díí tātā ña Israeé san, kuān té vata díi ñuti ntute ñú'u kan ñā ne, ñá títīn ña é nakáku ña. ²⁸ Tsí ña nā'á ka dá kadā ntaa ntí'i Xuva kō é kaka'an ña. Ñá kukuíí ka ña é kuē'é ña é nto'o ko iña un ntí'i ñā ñuxiví san”, ka'an Ísaiá. ²⁹ Vatā ó kaka'an Ísaiá kídaā:

Tē dí Xuva kō, ña e dóo ka'nu, ña ni tsoo ña tátá kō ne,
vevíí ne, e xi'i ntí'i o vatā o xi'i ñá intóo ñuú Sodoma ni
ñuú Gomora kídaā,
ka'an ña.

Tū'un é vā'á san iña ñá Israeé

³⁰ ¿Nté ntu koo ka'an o kuénta iña i sá'ā kuan? Dukuān ne, kutuni ko tsí ña é ña te ña Israeé san, ña é ña ni ntúku nuu ini i nté koo vií ña vata koo é ntūvá'a ña ni Xuva kō ne,

ntuvá'a ña ni ñā tsi kuínti'xe ña ña. ³¹ Ntá tsi ña Israeé san ne, ntánantuku ñā nté koo ntuvá'a ña ni Xuva ko kuēnta iña leí san ne, ña ni kutíi ña kada ntaa ña é kākā'án leí san. ³² ¿Nté kui san? Tsí kuvi ntuvá'a ña ni Xuva ko tē kade ña é kākā'án leí san, kuiní ña. Nā ni kutūni ña tsí mii Xuva ko kūvi ntavá'a ña ña te kuínti'xe ñá ña. Dukuān né, vata te xūú naki'í ña, ³³ vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō:
 Koto nto, tsí ñuú Siuún ne, xtūvī u uun ña'a,
 ña é kūvi vata kaa xuu mí nāki'í ña'a san, mí ntāva ña.
 Ntá tsi xoo ñá'a, ña é kuínti'xe i ña ne,
 ña túvī nté koo kuka'an nuu ña kuēnta iña ña,
 ka'an.

10

¹ Tā'án, kanī nimá ko ntio ko te nakāku ña tatá ko, ña Israeé san. Un vá'a tsi kaka'an ntā'ví u ni Xuva ko kuēnta iña ña vata koo é nī'i ña é vā'á nta'a Xuva kō. ² Kuvi ka'án u kuenta iña ña tsí ini va'á u tsi dóo ncho víi ña é ntio Xuva kō, ntá tsi ñá ini ntí'xe ña nté koo víi ña vatā ó ntio ña. ³ Tsí vata kutúni ña nté koo ntuvá'a o ni Xuva kō ne, ncho víi mii ñā é ntuvá'a ña ni ñā. Nā ni íde ña kuēnta dá kakā'an Xúva ko ni ñā nté koo ntuvá'a ña ni ñā. ⁴ Tsí Cristú san ne, de ntaa ntí'i ña leí san. Dukuān ne, ntuvá'a o ni Xuva ko, da xōó ka ña'a o, te kakuínti'xe kō Cristu.

⁵ Tsí vatā ó uve na'a kaká'an Muísee kídaā nté koo nī'i ko ntuví va'á iña ko kuenta iña leí san: “Da xōó ka ña'a, ña é kūtíi kada ntaa ntí'i é kākā'án leí san ne, nī'i ña ntuví vā'á iña ña”, ka'an ña. ⁶ Ntá tsi kaka'an Xúva ko kuēnta iña i é ntuvá'a o ni ñā tsi kuínti'xe ko ñā: “Nā ku dē kuení nto te ió xoo é kūvi kaa i e dukún kān vata koo é nanūu ña Cristu ñúxiví a. ⁷ Ntē ña ku dé kuení nto te ió xoo é kūvi kíi un tsi nte iní totsín kan vata koo é natavā ñá Cristu mé'ñū ña xi'í san”, ka'an ña. ⁸ ¿Nté ntū ó kaka'an tú'un Xuva kō kuan? Kaka'an: “Nā te nté sa ntii tū'un é nī'i nto tú'un va'á san, tsí etsín tsi tuví tú'un sán ne, ñivi tsi tū'un é kākíi xu'u o nī é nūu nima ó ñi”, ka'an. Tū'un sa'á ne, ñivi tú'un va'a é ntáka'an ntódo ntí nté koo kuínti'xe ko Xuva kō. ⁹ Tsí te ká'an ó ni xū'u ko tsí Jesuú ne, Tō'ó nti'xe ko ñā ne, te

kuinti'xe kō tsí nantoto Xúva ko ñā rkontuvi é xi'i ñá ne, nakáku ō. ¹⁰ Tsí te kaniñ nima kó kuinti'xe kō ne, ntuvá'a o ni Xuva kō. Te kā'an o tsí nuu é ntaā i e Tó'o nti'xe ko Jēsuú ne, nakáku ñā kō.

¹¹ Tsí vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō ne: “Da xōó ka ñā'a, ñā é kānuu iní i ñā ne, ñā túvī nté koo kuka'an nuu ñā”, ka'an. ¹² Ñá te e túku e túku ntáa ñā Israeé san é vāta ntáa ñā tuku tatá i san. Tsí uun tsi Tó'o ko ūn ntíí ntíí o. Utén utén kaxé'e ñā e dóo va'á iña dá xōó ka ñā'a, ñā e ntaíkan ntá'a ñā. ¹³ Tsí kaka'an tú'un Xuva kō: “Da xōó ka ñā'a, ñā ntaíkan nta'a Xuva kō ne, nakáku ñā”, ka'an. ¹⁴ Ntá tsi, ¿nté koo kakan ñá'a san nta'a Xúva ko te vāta kuinti'xe ñā ñā? ¿Nté koo kuinti'xe ñā ñā te vāta tekú ñā iña ñā? ¿Nté koo tekú ñā tē ñā xoxo ka'an ntódo i tú'un Xuva ko ni ñā? ¹⁵ ¿Nté koo ka'an ntódo ñā tú'un Xuva ko tē ñā xoxó taxnuu i ñā? Tsí kaka'an tú'un Xuva kō: “Ñá te nté kaa vá'a o tē xee ñá vexní'i tú'ūn va'á san”, ka'an.

¹⁶ Ntá tsi ñā te ūn ntíí ntíí ñā'a san ntaíni ñā tú'ūn va'á san. Tsí kaka'an Isaia kidaā: “Xuvā, ¿xoo ntu e kuinti'xe i tú'ūn va'á san dá kakā'án nti?”, ka'an ñā. ¹⁷ Dukuān né, da mií é kantio é kā'an ñá nī ko tú'un Xuva ko vāta koo é tēku ko iña Cristú ne, dá kuinti'xe ko ñā.

¹⁸ Ntá tsi xu'ú ne, katsixe'e ú te dā xé ñā ni tekú ntu ñā. Ñá ntāa, tsi téku ñā, ¿nté kui ñā'a? Tsí kaka'an tú'un Xuva kō:

Da kaniñ ñūxiví san dító tatsin ñā.

Tū'un e ntáka'an ñá ne, íte xaa da kaniñ ñūxiví a, ka'an. ¹⁹ Katsixe'e xtukū ú nto te ñā ni ñé'e diki ntú ñā Israeé san tú'ūn san. Tsí di'na Muissee xntée na'a ñā tsí kuān ó kaka'an Xúva kō:

Víí u é kūne'u iní nto kuenta iña úun ñā'a san,

ñā é ñā te uun tsi tatá i vatā ó uun tsi tatá nto.

Víí u é kūdiin nto kuenta iña ñá tuku ñuu,

mí é ñā te neé ini,

ka'an Xúva kō. ²⁰ Rkontúví ne, ñá ni ū'ví kue'en tsí Isaia dá kakā'an ñā vatā ó kaka'an Xúva kō:

Ñā'a, ñā é ñā ni nantúku kó ne, nāni'i ñá ko.

Ña'a, ña é ña ni tsixé'le ī kó ne, ñañē'e ú ña nté kaa u, ka'an ña. ²¹ Kaka'an Xúva ko iña ñá Israeé san di: “Ñii kuē'en tsí ntuvi nakáa ú nta'a ko é nānumé u ña'a san, ña é ña ni kuintí'xe i ko, ña é ña ncho vii nee iña é ntio ko”, ka'an ña.

11

Ña Israee, ña é nakaxnúu Xuva ko

¹ Katsixe'ē ú nto ve: ¿Vá nakuitā ntú Xuva ko ña'a mii ñā? ¿Ñā'á ni san! tsí miī ú ne, ña Israeé u. Uva ikā kó Abraán ne, ñi vii tātá vi'i kó Benjamiín di. ² Ñá ni nakuīta Xúva ko ña'a mii ñā, ña é nakaxnúu ña nte dí'na. ¿Ñá ini ntú nto nté o kakā'an tú'un Xuva kō mí katsi'i kuétsi Eliá san ña Israeé san? Tsí kaka'an ña: ³ “Xuvā, ē'ní ña ña ntáka'an kuénta iña nto ne, nākatsin ña naa ntó di. Da miī sá u ntoó u é kāntíto ká u ne, ncho ka'ní ña kó di”, ka'an ña. ⁴ Ntá tsi kaka'an Xúva ko ni ñā: “Íó u'xe míl ñatíi, ña é xtuví xío ú kuénta iñá ko. Nté uun ito ña ni kanchítí ña nūu Baá, ñi vii é de vá'a ña tuku ñuú san é víi xuva ñā”, ka'an Xúva kō. ⁵ Kuān ó vevíi di. Ntoo ká ña'a, ña é nakaxnúu Xuva kō é vii ña é vā'á ni ñā. ⁶ Dā xé mii Xuva kō ntío ña é vii ña é vā'á ni ñā ne, ñá te kuénta iña i é vā'a é idé ña'a san. Tē nakaxnúu Xuva ko ñā'a san kuénta iña i é vā'a e ntáde ña ne, ña kúvi ká'an o tsí nakaxnúu ña ña tsí mii ñā ncho vii ña é vā'á ni ñā.

⁷ ¿Nté ntu koo ka'an ó ve? Tsí ña ni naní'i ña Israeé san nuu i e dóo ntánantuku ñā. Da mii ñā'a, ña é nakaxnúu Xuva ko ne, nāni'i ña. Ntá tsi ña nguīi sán ne, da díi díi ka dé ka'xi ña nima ña, vata ō uve na'a ⁸ kaka'an tú'un Xuva kō: “Xé'e Xuva kō é ntuka'xi dikī ña vata koo é ña tekú ña. Un tsi da nte vevíi ne, ña ntaíní ña, nte ña ntátekú ña”, ka'an. ⁹ Davíi san ne, kaka'an ñá di: Na kō'xó mii ñā da ntáde ña dodíni kuénta iña i é un ntí'í é íó iña ña.

Na kō'xó nteē ñá nuu i é kīni kaa vata koo é na kuē'é Xuva ko ña é ntó'o ña.

¹⁰ Na kūneé kue'en ntúxnūú ña

vata koo é ña kiní ka ña.
 Vata kaa ntuvi é kutuví ñá ne,
 na nakaka tí'i kuē'en ña,
 ka'an ña.

É nakáku ña'a, ña é ña te ña Israee

¹¹ Katsixe'e ú nto ve: Dā xé kō'xó ntēé ña Israeé san nuu Xuva kó ne, ¿vá nakuitā ntú Xuva ko ñā? ¡Ñā'á ni san! Ntá tsi da xé ña ni ntío ña Israeé san kuinti'xe ña Cristú ne, ña tuku ñuú san ní'i ñā e dóo va'á nta'a Xuva kō vata koo é na kūne'u iní ña Israeé san ni ñā. ¹² Vi'a ve né, te nī'í ñuxiví san e dóo va'a tsí ña ni ntio ña Israeé san kuínti'xe ña Cristú ne, te nī'i ña tuku tatá i san é vā'a tsi ntúdutsi ña Israeé san dí ne, ¡nté kuān nte vá'ā ó te ntiko kōo un ntíí ntíí ña Israeé san é kuinti'xe ña Xuva kō!

¹³ Kaka'án u ni nto vē, ntō'o é ña tuku ñuú nto, tsi táxnuu Xuva kō ko é kā'án u ni nto kuēnta iña ñá ne, dōó ka'nu tsiñu ko, kuiní ko. ¹⁴ Kuān ó kaka'án u vata koo é na kūne'u iní ña ñuú ko, ña Israeé san. Tsi kídaā né, ti kaa te iō ña é tekū ña dá kakā'án u ni ñā nté koo nakáku ña. ¹⁵ Tē ntuvá'a ña ñuxiví san ni Xuva kō tsi éte xio ña ña Israeé san ne, díí díí ka vá'ā ó te nāki'i xtuku ña ña. Vata tē ntóto ña xi'í san tē xi'i ña. ¹⁶ Te kuē'é o uun ta'vi ū'xen tañú'u san nta'a Xúva kō ne, kanií tī'nti i é kāduku ntée ña di. Te xō'o utun san kúvi iña Xuva kó ne, nta'a i sán ne, da mií é kāduku ntée ña di. ¹⁷ Íó tun olívu va'á san é kā'nté tu'un ña'a san nta'a i ne, dá nātíin ntee tá'an ña nta'a tun olívu ku'ú san vata koo é díí ka va'á kiti i kii. Kuan ō kúvi ni ō díí, xo'ōn é ña te ña Israeen, tsí vata tē é'nte tu'un Xuva ko ñā'a ña vata koo é ní'i o é vā'á dadíi ni ña Israeé san. ¹⁸ Nā ku kā'an te díí ka ka'nun é vata kaa nta'a i e é'nte Xuva kō. Tē ncho víin ka'nun ne, naka'an ō tsí kudii nta'a i kúvin. Nā te kuēnta iña o é xi'i kutu xō'o i, tsí kuenta iña xo'o i san é ntitsin kutun.

¹⁹ Á te kā'an ve: “Ntá tsi é'nte tu'un Xuva ko nta'a mii i vata koo é nātíin ntee tá'an ña ko”, koo ka'an. ²⁰ Nuú é ntaā i é kākā'an, ntá tsi é'nte tu'un ñā ña tsí ña ni kuintí'xe ña Cristu. Tíin nteen kutun da mii tsi é kākuinti'xe ká o ña. Dukuān ne, ñá ku dē kuení o tē dóo ka'nun, tsí koton tsin

kuenta iña mii o. ²¹ Tsí te ña ni ntunta'ví ini Xuva ko nta'a mii ūtun sán ne, nté xo'ōn ña ntunta'ví ini ña o di. ²² Koton tsi dóo va'á Xuva kō ne, ntá tsi dóo diin ñá di. Tsi dóo diin ñá nī ña ntáde é kīni kaa, ntá tsi dóo va'á koo víi ña ni o te víin nee iña é ntio ña. Tē ña'á ne, ka'nté tu'un ñá o di. ²³ Ña Israeé di, te ntiko koō ña é kuinti'xe ña Xuva kō ne, nātīn ntee tá'an xtuku ña ña. Tsí kuvi víi Xuva ko nātīn ntee tá'an xtuku ña ña. ²⁴ Tsí xo'ōn né, vata kaa nta'a tun olívu ku'ú san é tē'nte kaan ne, nātīn ntee tá'an tun olívu va'á san, kuān té ña te divi tātá o. Ña Israeé san ne, vata ntáa nta'a tun olívu va'á san ntáa ña. Dukuān ne, dií dií ka ña ntii tu'un é nātīn ntee tá'an xtuku utun é divi tātá mii ī.

Nakáku ña Israeé san te kúvi

²⁵ Tā'án, ntio ko é na tekū nto tú'ūn é iō xu'ú iña Xuva ko, vata koo é ña ku kadá kuení mii ntō e dóo tu've nto: tsí dava tsi ña Israeé san ne, ntáde do'o ña kuēnta iña Xuva ko. Ntá tsi kuan ō tá'xi Xuva kō é kúvi da nte koo é nakáku titín ña'a, ña é ña te ña Israeé san, vatā ō ntio Xuva kō. ²⁶ Tē kúvi un ntī'i sá'á ne, nakáku un ntīi ña Israeé san. Tsí vatā ó uve na'a kaká'an tú'un Xuva kō: Nté ñūū Siuun ki'xi ña é nakakū ko. Naki'i ña é kīni kaa é nūu nima Jácoo.

²⁷ Kidáa ne, kuntáa tú'ūn é xē'e ú xu'u kó ni ñā tsí nakate u kuétsi ñā, ka'an.

²⁸ Dā xé ña ni ntío ña Israeé san tú'ūn va'á san ne, ntaínchu'vi ñá Xuva kō. Dā xé kuān o dé ña ne, nto'ó ne, ní'i ntō é tekū ntó tú'ūn va'á san. Ntá tsi Xuva kō ne, ntio dukuan ñā ña Israeé san, tsí nakaxnúu ña ñata ñā, ña intóo di'na. ²⁹ Nā kanatīvi iní Xuva ko xōo ñá'a, ña é kāna ña, nte é kaxé'e ña di. ³⁰ Ntūvi di'na ne, ñá ni kuinti'xe nto Xuva kō. Ntá tsi vevíi ne, ní'i ntō é vā'á nta'a Xuva kō tsi xtúvī mii ñá Israeé san e ntákuinti'xe ña ña. ³¹ Ña Israeé san ne, ña ntákuinti'xe ña Xuva ko vēvíi vatā o dé nto nte dí'na. Kuan ō xe'é Xuva ko itsī é kuān koo víi ña vata koo é ntuntā'ví ini ña nto ne, kuan koo ntuntā'ví ini ña ña Israeé san di. ³² Tsí Xuva kō xe'é ña é kuédadii un

ntíí ntíí ña'a san é ña kuvi ntii míí ñā é kīni kaa san e ntáde ña un ntí'i ñā, vata koo é tē kúvi ne, nañē'e ñā ña tsí dadíi tsi kantuntā'ví ini ña ña un ntíí ntíí ña.

³³ ;Nté kuān nte ka'nu Xúva kō! Tsi dóo ini ña nté koo víí ña. Dōó ini ña nee é vā'a. Ña kúvi kutūni ko nté o kadē kuení ña ne, ntē ña kuvi k'ín diki ko nté koo é kuān ó de ña dí. ³⁴ Tsi “;xoó ntu ini i nté o kadē kuení Xuva kō? ;Xoó ntu nañē'e i ña é kuān koo víí ña? ³⁵ ;Xoó ntu kuvi kué'e i doméni e dóo ka'nu iña Xuva ko vata koo é na ntānāa Xuva ko iña i?” ³⁶ Tsi Xuva kō ne, de kú'vē ña é un ntí'ī né, divi ña kākā'an ña nté koo víi é un ntí'ī é iō. Un ntí'ī é iō ne, kuenta iña ña. Na kā'an o tsi dóo va'á kue'en Xúva ko ntii dañu ntūvi. Kuan koo na kōo.

12

Nakué'e o ntūvi iña ko nta'a Xúva kō

¹ Dukuān né, tā'an, da xe dóo ntunta'ví ini Xuva ko kō ne, kaikán u nto vata koo é nakué'é nto kúñu nto kuēnta iña Xuva ko vata kaa doméni é kántító kaa iña ña. Xtuví mii nto é kīni kaa ne, víí nto da mii é ntio ña. Kidāā ne, kunuu ini ntí'xe nto Xuva ko vatā ó ntio ña é víi nto. ² Ná ku dā vá'a nto é kā'an ñā'a, ña é ña ntákuinti'xe i Xuva kō, nté koo kuntōo nto. Ntá tsi kué'e nto é nadama Xuva kō nté o ntádē kuení nto. Kidāā ne, kutuni ntó nee iña é ntio Xuva kō. Tsi tē íni o nee é ntio ña ne, kutuni ko nee iña é kāduku ntée ña, nee iña e xkúntee iní ña, nee iña é vā'á kue'en.

³ Tsi da xe dóo vā'á o dé Xuva ko nī kó da tá'xi ñā kó tsiñu sā'á ne, kuvi ka'án u ni ūn ntíí ntíí nto tsí ña ku dé kuení nto te dóo ka'nu ña'a nto. Ntá tsi koto nteé va'a nto nima nto nté kaa ntákuinti'xe nto vatā o tá'xi Xuva kō é víi nto. ⁴ Uun tsi kúñu kō, ntá tsi iō e túku e túku ta'vi i. É un é un ta'vi i sán ne, é tūku e túku tsiñu i. ⁵ Xo'ō e ntákuinti'xe kō né, kuān te títín ña'a o né, vata te uun ña'a tsō da ntákuinti'xe kō Cristu. Kidāā ne, ntañtee tá'an o ūn ntíí ntíí o é uun tso kuvi o.

⁶ Ntá tsi tá'xi Xuva kō é kúvi víi o, xé un xé un o, e túku e túku nuu i vatā ó é vā'á iña ko, kuini ña. Víi ó vata o tá'xi

ña é kūvi vii o. Tē tá'xi ña é kā'an o tú'un ñā ne, ká'an o vatā ó ntákuinti'xe kō. ⁷ Te tā'xi ña é xntii o ta'an kō ne, xntii vā'á o ñā. Tē xoó ña'a ntio Xuva kō é nakuā'a ña ña'a ne, na nakuā'a vá'a ña ña'a san. ⁸ Tē xoó ña'a ni'i ña é naxnúu ña nima tá'an ña ne, na naxnúu ña nima ña. Tē xoó ña'a ni'i ña é kā'nté dava ña é vā'á ña ne, ñá ku kadā víni ñā. Tē xoó ña'a ni'i ña é kadā kú'vē ñá ne, na kōó ntii ña kadā kú'vē ña. Tē xoó ña'a ni'i ña é xntii ñā ña ntáaan núu i ne, na kūnuu díni nima ña é xntii ña ñā.

Nté koo víi ña ntákuinti'xe i san

⁹ Kanī nima ntó kuinima ntí'xe nto ta'an nto. Ñá ku ntío kuē'en nto nuu i é kīni ntāa, ntá tsi kuntikīn ntó da mii nuū i é vā'a. ¹⁰ Kuinima ntó ta'an nto, ña ntákuinti'xe i, vata tsi te ta'an mii nto ñā. Nīi kue'én ini nto kuiko ñu'u nto tā'an nto.

¹¹ Koo ntii nto kāda tsiñu nto. Ñá ku kudu'xen ntō. Kanī nima ntó kada tsiñu nto kuenta iña Xuva ko.

¹² Kuntōo díni nto, tsí ini nto tsí kuntoo nto ni Xuva kō rkontuvi. Na kūtii nto da ntánto'o nto. Ñá ku xtuvi mii nto e ntáka'an ntá'ví nto ñi kuē'en tsí tuvi.

¹³ Kué'e ntō nee iñá kataan núu ta'an nto, ña ntákuinti'xe i san. Kué'e nto ví'i nto é kuntōo ta'an nto, ña ntaíka itsi san.

¹⁴ Kákan nto nta'a Xuva ko te vii ña é vā'á ni ña'a, kuān te ntáde ña ni ntō é kīni kaa. Kuān koo vii nti'xe nto. Ñá kākan ntó nta'a Xuva ko te kué'é ña e dóo nto'o ñā'a san.

¹⁵ Kuntōo díni ntó ni ñā'a da ntántoo díni ña. Kueku nto ni ñā da ntaéku ña.

¹⁶ Kuntōo vá'a nto ni tā'an nto. Ñá vii ka'nu nto, tsi kuédadii tsi vii nto ni ña ntā'vi. Ñá ku dē kuení nto e dóo ini nto é un ntí'í.

¹⁷ Ñá vii nto é kīni kaa ni ñā'á, kuān te kuán o de ña ni ntō. Vií nto é vā'á vata koo é ña té nee ka'an ñā'a san é kuetsí nto. ¹⁸ Koó ntii ntō é kuntōo vá'a nto ni ūn ntí ntí ñā'a vata kaa é kūtii nto. ¹⁹ Ñá ntānaa nto tē kade ñā'a san é kīni kaa ni ntō, ta'an e dóo ntio kó, tsi kué'e nto é ntānaa Xuva ko ni ñā. Tsí kaka'an tú'un Xuva kō: “Xu'ú ntānaa u. Xu'u kué'e ú ña é ntō'o ña”, ka'an Xúva kō. Kuān ó kaka'an

tú'un ñā. ²⁰ Ntá tsi víi nto vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō: “Te kākakin ñā kade xení ni ntō ne, kué'e ntō é kā'xi ñā. Tē kaitsi ñá ntute ne, kué'e nto ntute na kō'o ñā. Te kuan kōo víi nto ne, un tsi nturkue'e ñā é kākuka'an nuu ñā tsi kade ñā é kini kaa ni ntō”, ka'an. ²¹ Nā ku dā vá'a nto é kūvi vii é kini kaa san ni nto, ntá tsi víi nto é vā'á vata koo é kūvi víi nto ni é kini kaa san.

13

¹ Un ntii ntii ñā'a ne, kantio é kāda ntaa ñā é kākā'an ñā tsiñu i, tsi ñā kūvi kadā kú'vé ñā tsiñu i san tē dí ñā ni xé'e Xuva kō é kadā kú'vé ñā. Ñā ntádē kú'vé vevii ne, Xuva kō xtúvī ñā ñā e ntádē kú'vé ñā. ² Dukuān ne, xoó ñā'a, ñā é ñā káde ntaa é kākā'an ñā tsiñu i ne, ñā káde ñā é ntio Xuva kō é vii o. Xoó ñā'a, ñā é kuān ó ntáde ne, ní'i ñā é ntō'o ñā. ³ Xoó ñā'a, ñā e ntáde é vā'á ne, ñā túvī nté kui u'vī ñā ñā tsiñu i san. Ntá tsi xoó ñā'a, ñā e ntáde é kini kaa ne, iō nuu i nté kui ntaú'vī ñā ñā. Tē ñā ntío o é u'vī o ñā tsiñu i sán ne, viin é vā'á. Te viin é vā'á ne, ká'an ñā tsi dóo va'an. ⁴ Xuva kō né, xtuvī ñā ñā é vii ñā tsiñu sā'a vata koo é kōo é vā'á ni kō. Ntá tsi te kade o é kini kaa ne, u'vī ntí'xe ko ñā, tsi ñā te da kaká'an ñā é ta'xi ñā kō é nto'o kō. Tsi ñā kade tsiñu iña Xuva kó ne, ta'xi ñā ko da nēé ka é nto'o kō é kākā'an Xúva kō, te vii o é kini kaa. ⁵ Dukuān ne, kada ntaa o é kākā'an ñā tsiñu i, ñā te da mii tsi é ní'i ko é nto'o ko tē ñā kada ntáa o, ntá tsi da xé kaka'án nima ko tsi vá'ā o é kuān koo vii o. ⁶ Dukuān ó, kantio e ntá'vi o diū'un xoó san, tsi ñā tsiñu i sán ne, ntáde tsiñu ñā kuenta iña Xuva ko da ntáde ñā ko kuēnta.

⁷ Kué'e nto ñā é un ntii'í é kāduku ntée ñā. Tē neé diu'un kaikan ñā tsiñu i sán ne, ntá'vi nto. Tē diu'un xóo kaikan ñā ne, kué'e ntō dí. Te kā'nu ñā'a ñā né, kuiko ñu'u nto ñā.

⁸ Nā vā'á o te kuita nuu o iña ñā'a. Ntá tsi dóo vá'a o te kuinima kó ñā, un ntii ntii ñā. Xoó ñā'a é kākūinima ñā ta'an ñā ne, kade ntaa ñā é kākā'án lei Xúva kō. ⁹ Tsi kaka'án lei san: “Nā ku kidi ní'i nto ñádí'í tuku ñā'a; ñā ku ká'ní nto ñā'a; ñā ku kí'i dú'u nto; ñā ku nakuído nuu nto iña tuku ñā'a”, ka'an. Kada ntaa o sá'a, ni da nēé ka xtuku

lei e xtúvī Xuva ko te vīi ó, vatā ó kaka'an sá'ā: “Kuinima ó ta'an o vatā ó kakuinima ó kúñu mii ó”, ka'an. ¹⁰ Tsí te kakuinima kó ta'an kō ne, ñá vīi o é kini kaa ni ñā. Dukuān né, te kakuinima kó ta'an kō ne, kada ntaa o é kākā'án lei Xúva kō.

¹¹ Kantio é vīi ntó vatā ó kaka'án u, tsi íni nto nté ó ntúvi e ntántoo o ñūxiví a vevii. Na ntūtuni ntó ve, tsí ntuvi dá naki'i kue'en Xúva ko kō ne, dií dií ka ētsin tuví vevii é vāta kaa da kuínti'xe di'na kō. ¹² Ntuvi é kīni kaa sán ne, dóko sá ntí'i. Dóko sá xee ntúvi dá kī'xi xtuku Cristu. Dukuān né, xtuvī mii o e ntáde ó é kīni kaa san. Na kōo tú've kó ntuvi tsikan vatā ó ió tu've sntadún san dá kī'in ñá du'xēn. ¹³ Vii ó é vā'á ve, vatā ó de ña'a, ña ntáduku ntée Xuva kō. Ñá ku de kī'vi ó; nté kī'in o viko mi dóo ntáde kī'vi ña'a. Ñá ku kīdi ni'i o ñádī'i, ña é ña te ñádī'i míi kō; ntē ña víi o da nēé ka nuu i é kini kaa ni ñádī'í, ni ñatīi. Ña náá ó; ntē ña ku kuiñí ko ta'an kō. ¹⁴ Ntá tsi kué'e ntó é nadā'an Tó'o ko Jesūcristu nto. Ñá ku dē kuení ka nto nee iña é ntio nima kīni kaa nto, vata koo é ña víi ka nto é kīni kaa.

14

Ñá ku kā'an ntée o ta'an kō

¹ Te kī'xi uun ña'a, ña é vāta kuínti'xe vá'a i ne, kué'e nto na kutuvī ña. Ntá tsi ña naa núu nto ni ña kuēnta iña i é kadē kuení ña. ² Iō ñá ne, kuvi ka'xí ña da nēé ka nuu i, kuíni ña. Ntá tsi ña é vāta kuínti'xe vá'a i sán ne, ñá vā'á ó é kā'xí ña kúnū, kuíni ña. ³ Ña é kaē'xí nti'i da nēé ka nuu i ne, ñá ku dē kuení kini ña iña ña ña kaé'xi kúnū san. Ña é ña kaé'xi sán ne, ñá ku kā'an ñá te ña vá'a o de ña é kaē'xí da nēé ka nti'í. Tsi nú'u nta'a Xuva ko ñā di. ⁴ ¿Xoó ña'a ntun, te kuíni o, é kā'an te vá'ā ó ne, o tē ña vá'ā ó de ña kade tsiñu iña tuku ñá'a san? Tsí kuenta iña tó'o mii ña te vā'á o de ña ne, o tē ña vá'ā ó de ña. Víi nti'xe ña é vā'a, tsi kué'e Xuva kō é kuān koo víi ña.

⁵ Iō ñá ne, iō ntúvi e dií ka ka'nu é tūku ntuvi, kuíni ña. Tuku ña'a ne, dadīi tsi un ntí'í ntí'í ntuví san, kuíni ña. Koo ntaa íni nto nee iña é kākuinti'xe nto é un é un nto. ⁶ Xoó ña'a, ña é kadē kuení i tsi dií ka ka'nu uun ntuvi é tūku

ntuvi ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña. Xoó ña'a, ña é ña káde ka'nu ntuvi tsikán ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō dí, kuiní ña. Xoó ña'a, ña é kae'xí da nēé ka nuu i ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña ne, kanakué'e ña sintiá'vi nta'a ña. Xoó ña'a, ña é ña kaé'xi é un nti'í ne, kuān ó de ña vata koo é kuiko ñu'u ña Xuva kō, kuiní ña ne, kanakué'e ña sintiá'vi nta'a Xuva kō dí.

⁷ Nǎ tē ntántoo o ñūxiví sa kuenta iña mii ko. Ntē ña kuví o kuēnta iña mii kó dí. ⁸ Te kuntoo o ñūxiví sa ne, vii ō vata koo é kūvi ka'an ñá'a san tsi dóo ka'nu Xuva kō. Te kūvi ó ne, kuví o vata koo é kūvi ka'an ñá'a san tsi dóo ka'nu Xuva kō. Tsí kuān te ntántoo ká o, kuān te kuví ō ne, ntáduku ntée o Xuva kō. ⁹ Tsi xi'í Cristú ne, ntōto xtuku ña vata koo é vii ña Tó'ō ña xi'í san ne, nī ña ntantíto sán dí.

¹⁰ Xō'ón ne, ¿nté kui kaka'an ntéen ntun ta'an o tsí ña vá'a ō nuu i é kade ta'an o? Xō'ón dí ne, ¿nté kui kainchu'vin ntún ta'an o dí? Tsí un nti'í o kuntāñi ó nuú Cristu dá kā'an ñá xoo é vā'á i ne, xoo é ña vá'a i dí. ¹¹ Tsi tú'un Xuva kō ne, kaka'an:

Nuu é ntaā i é kākā'án u, ka'an Xúva kō,
tsí nakunchíti un ntií ntíí ña'a nuú ko.

Ká'an ūn ntií ntíí ña'a san tsí Xuva kō né, dōo ka'nu ña, ka'an ña. ¹² Kidāā ne, ká'an o ni Xuva ko kui kui uun ō nee iña é idé ō xé un xé un ō.

Nǎ kú de ō é kō'xó ntēé ta'an ko nuū i é kīni kaa san

¹³ Dukuān ne, náa í é kā'an ntée o ta'an kō ne, koó ntii ō é ña vii ō nee iña é kō'xó ntēé ta'an kō, o nēe nuu i é natívi iní ña é kākuinti'xe ña. ¹⁴ Iní u tsí ña tuvi nee iña é da mií e dóo dentu káa, tsí kuan ō nañé'e Xúva ko Jēsuú ko. Ntá tsi tē kuiní ña'a san tsí ña vá'a ō é vii ñá ne, ñá vā'á ō ntí'xe é vii ña. ¹⁵ Ntá tsi te da mií é kā'xín da nēé ka nuu i, kuān te dóo u'vi kakúvi ta'an o kuenta iña í ne, ñá kakuinima ntí'xe o ta'an o. Nǎ ku kuē'en é kūnaá ta'an o kuenta iña i é ncho ka'xin, tsí xi'í Cristu kuénta iña ñá dí. ¹⁶ Nǎ ku vii ntó nee nuu i vata koo é ña kuví ka'an kīni ñá'a san kuénta iña i é kade nto. ¹⁷ Tsi mí kadē kù've Xuva kō né, ña té ini

nee é ka'xi o ne, o nee é ko'o o. Ntá tsi sá'a ntio Xuva kō é vīi ó ne: Vii o é vā'á, vatā ó kaka'an ña. Kuntōo vā'a o ni ta'an ko, ni Xuva kō di. Kunūu dīnī nima kó di. Un ntīī ntīī sá'ā ne, ní'i ko kuēnta iña Espiritū Sántū san. ¹⁸ Xoó ña'a é kuān ó kade ña dá kade tsiñu ña iñá Cristú ne, dōo diní Xuva ko ni ña. Ká'an ña'a sán di tsi dóo vā'ā ó de ña.

¹⁹ Dukuān ne, koó ntii o é kuntōo vā'a o ni ta'an kō. Xntii ta'an o e díi ka kuinti'xe ko Xuva kō. ²⁰ Nā ku natīvín tsiñu Xuva ko kuenta iña i é ncho ka'xin. Nuu é ntaā i tsi ña tuví da neé ka nuu i é ká'xin é ña vā'a. Ntá tsi te kō'xó ntēé ta'an o kuenta iña i é ká'xín ne, ñá vā'á o den. ²¹ Tsi díi ka vā'ā o é ña ka'xin kúñū, nté ko'on vinú, ntē ña víin da neé ka nuu i é na kō'xó ntēé ta'an o. ²² Nee iña é kuinti'xe o kuenta iña i sá'ā ne, iña mii o ni Xuva kō. Dōo diní ko te vīi o é ini o tsi ntio Xuva kō é vīi o. Kidāā ne, ña tuví nté kui ka'án nima ko tsi ña vā'a o de o. ²³ Ntá tsi te xōo ña'a e ña ini ña te vā'á o é ká'xi ñá ne, o tē ña vā'ā o é ká'xi ñá da neé ka ne, tē kuvi é'xi ña ne, iō kuetsí ña, tsi ña kaé'xi ña vatā ó kakuinti'xe ña. Tsi da neé ka nuu i é víin ne, tē ña kuinti'xe o te vā'á o é víin ne, kaden kuetsí te víin.

15

Vii o é ntio ta'an kō, ñá ku vīi o nee iña é ntio mii kō

¹ Xo'ō e ntákuinti'xe vā'a kō ne, kantio é xntii o ta'an kō, ña é vata kuinti'xe vā'a i san, vata koo é kūtuni ña nee é vā'a. Ña kú de o kuēnta da mii iña mii ko. ² Vii o é vā'á, e xkúntee iní ta'an kō, é un é un o, vata koo é vā'á koo ni ña, vata koo é díi díi ka na kuinti'xe ña di. ³ Tsi Cristú ne, ña ni íde ña nee iña é ntio mii ña. Tsi kúvi ña vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō: “Dā ka'an kīni ña'a san iña ó ne, dúku ntēé u xu'ú di”, ka'an. ⁴ Tsi un ntī'ī tú'un Xuva kō é ūve na'a nte ntúvi di'na ne, ūvē na'a vata koo é na kūtú've kō nté koo kuntoo o. Tsi tú'un ña ne, kaka'an nté koo kutí kō é na kuntetu o nī nté koo kunuu ka'nu nima kó di. Dukuān ne, ntantétu o é ní'i ko é vā'á nta'a Xuva kō. ⁵ Xuva kō, ñá é káta'xi é kūtí kō, é nāku'ún ka'nu nima kó ne, na tā'xi ña é uun tsi kadā kuení nto ni tā'an ntó vatā o nañé'e Jesucristu

ko é vīi o, ⁶ vata koo é uun tsi tatsin ntó ni ūun tsi dikī nto kada ká'nu nto Xuva ko, Uvā Tó'o ko Jesūcristu.

É ká'an ntódo ña tú'un va'á san iña ña é ña te ña Israeé san

⁷ Dukuān ne, vá'a koo víi nto ni tā'an nto xe un xé un nto vatā o dé Cristu ni ntó vata koo é na kada ka'nu ña Xuva kō. ⁸ Tsí kaka'án u ni ntō tsi kí'xi Cristu váta koo é xntii ña ña Israeé san é kūtuni ña nee iña é nuu é ntaā í iña Xuva kó ni é ntāda ntaa ña tú'un é xe'é Xuva ko xu'u ña ni ñata kō kídaā. ⁹ Kí'xi ñā dī vata koo é ká'an ña é ña te ña Israeé san tsi dóo va'á Xuva kō é ntuntā'ví ini ña ña. Kuān ó kakuvi vatā ó uve na'a tú'un Xuva kō mí kākā'an Dávii:

Kada ka'nu ú nto mé'ñū ña'a, ñá é ña te ña Israeé san.

Kata ú iña nto tsi dóo ka'nu nto,

ka'an ña. ¹⁰ Kaka'an xtúku tú'un Xuva kō dī:

Kuntōo dínī ntó, ña é ña te ña Israeé, ni ñā'a, ña ntáduku ntée Xuva kō,

ka'an. ¹¹ Kaka'an xtúku dī:

Un ntíí ntíí ña'a, ña da neé ka tatá i ne,

ña kada ka'nu ña Xuva kō!

ka'an. ¹² Isaiá dī ne, kaka'an ña:

Kene ntita ditsin tatá ví'i Isaii.

Kii uun ña'a, ña é kadā kú'vé iña ñá ntoo da mí'i ká ñuu.

Divi ñā ne, kuntee ini ñá ñuú san ña,

ka'an.

¹³ Tsí Xuva kō, ña é kata'xi é vā'a é kuntetu ō né, na tā'xi ña é kuntōo dínī nto; na tā'xi ña é kuntōo vá'a nto dī, nto'o é intée ini nto ña. Na tā'xi ña Espíritū Sántū san é xntii ña ntō é kanī nima ntó kuntētu nto é vā'á koo víi Xuva ko ni ntō.

¹⁴ Ntō'ó ta'an mīi ko, iní u tsí divi ntō ne, ini vá'a nto é víi nto é vā'a. Ini vá'a nto nté koo ka'an nto é kūvi ku'é nto ta'an nto itsi. ¹⁵ Ntá tsi iō nuu i é ña ni u'ví ko é ká'án u ni nto dā táxnūu u tú'un sa'á iña ntó, vata koo é ña kunáa iní nto. Kade u sá'ā tsí kuan ō tá'xi Xuva ko tsiñu va'á san iñá ko ¹⁶ é víi u vata kaa dutu iña Jesúcristu, é ñañe'e ú ña é ña te ña Israeé san tú'un va'á iña Xuva ko. Vata tē naku'é e ú ña nta'a Xuva kō vata kaa doméni e dóo xkúntee iní ña.

Kuvi ki'i ña ña, tsi e xtúvi tū've Espíritū Sántū san ña é kúvi ña iña Xuva ko.

¹⁷ Vata kaa ú xu'u é kákuinti'xe kó Jesucristú ne, e dóo ka'nu kuiní ko é káde tsiñu ú iña Xuva ko. ¹⁸ Ñá tē nee iñá kenē iní ko é ká'án u ni ntō, mii tsí é nté ō dé Cristu ní ko é ká'án u nī ña é ña te ña Israeé san vata koo é na kuinti'xe ña Xuva kō. Kuinti'xe ña da téku ña tú'ūn é káka'án u ni ña, ni dā iní ña nté ō dé u ¹⁹ dá xe'é u kuenta nuu i e dóo na'nu ne, ni nuū i e dóo va'á san di é xntii Espíritū Sántū sán ko. Dukuān ne, nté ñūú Jerusaleen ún tsi nte ñūú Liricú ne, kaka'an ntódo ú kanī tú'ūn va'á san iñá Cristu. ²⁰ Tsi xió ntii u é ká'an ntódo u tú'ūn va'á san da mí'i ka mí vāta kutúni ñá'a san xoo é Cristu i. Kidāa ne, ña kúvi ká'an ñá'a san te nāki'i nuu ú tsiñu tuku ña'a. ²¹ Ncho víi u vatā ó kaka'an tú'un Xuva kō:

Ña é vāta xoxo ka'an í ni ñā ne, kutuni ñá ve.

Ña é vāta teku í kuenta iña ñá ne, kiní ña ve, ka'an.

Ncho ki'ín Pablu ñuú Roma

²² Dukuān ne, ña ni kúvi kī'ín u kíkoto ní'ni ú nto, kuān té ki'in itō ntío ko é kī'ín u. ²³ Ntá tsi vevii ne, é ntī'i tsiñu kó i'a. Dukuān ne, ñá te dā vévii dóo ncho kī'ín u, kíkoto ní'ni ú nto ne, ²⁴ te Xuva kō ntio ña ne, kuítā nti'xin ú te kué'én u ñuú Spaña vata koo é kuvi kuntōo díni kúdii nto nī kó ne, dá kuvi xntii kúdii ntó ko é kī'ín ka u. ²⁵ Ntá tsi di'na iō tsiñu kī'ín u ñuú Jerusaleen vata koo é xntii kúdií u ta'an ko, ña ntoo ikān. ²⁶ Tsí ña ntoo ñuú Macedonia ni ñuú Acayá ne, dē kuení mii ñā é na nataka ñá diu'un iña ña dóo ntā'ví san, ña ntáduku ntée Xuva kō, ña ntoo ñuú Jerusaleen. ²⁷ Dōo diní ña tsí kuvi xntii kúdii ña ta'an ña, ñá ntā'ví san. Ntá tsi iō uun nuu i é itá nuu ña é ña te ña Israeé san iña ñá Israeé san. Tsí ña ntákuinti'xe i, ña Israeé san ne, taxnūu ña ña'a vata koo é kūtuni ña é ña te ña Israeé san iña Xuva kó di. Dukuān né, te nī'i ña'a, ña é ña te ña Israeé san, iña Xuva kó kuenta iña ñá Israeé san ne, kantio é kué'é ña é kūnaá ntée ña Israeé san ñuxiví sa di. ²⁸ Dukuān ne, te kúvi dé ntaá u tsiñu sá'a, tē xe'e ú ña

diu'ún san ne, kuítā nti'xin ú mí ntoo nto te kuē'én u űuú Spaña. ²⁹ Iní u tsí te xēé u mí ntoo nto ne, xee ní'í ú nuu i e dóo va'a é nāxnuu viko Cristú ko.

³⁰ Kuenta iña Xuva ko Jesúcristu, ni kuénta iña i é kātā'xi Espíritū Sántū san é kuīnima kó ta'an kō ne, kaikan ú nta'a nto, tā'án, te xntii ntō ko é kanī nima ntó ka'an ntā'ví nto ni Xuva ko kuēnta iñá ko. ³¹ Kákan nto nta'a Xuva kō é na nada'an ñā ko dá ncho víí ñā'a san ní ko é kīni kaa, ñā é ñā ntákuinti'xe i san, ñā ntántoo űuú Judea. Kákan ntō dī é na nāku'un dīnī nima tá'an kō, ñā ntoo űuú Jerusaleen, tē xee ní'í u é kuē'é u ñā, ³² vata koo é, te Xuva kō ntio ñā ne, nakunuu dīnī nimá ko tē xēé u mí ntoo nto, dá kūtuví da'na kudíí u ni ntō. ³³ Xuva kō, ñā katá'xi é kuntōo vá'a ō ne, kunūu mé'ñu kunuu dava ñā nto. Kuan koo na kōo.

16

Kataxñū Pablú ntiusi

¹ Ntio ko é kīni nto tsi dóo va'á ñā'a ta'an ko ñadī'i, ñā nanī Febe, ñā kaxntii ini ukun űuú Cencrea. ² Vá'a koo víí nto ni ñā te xēe ñā. Kuiko űu'u nto ñā vata tsi te Xuva kō. Xntii nto ñā nee iña é kātāan núu ñā, tsi dóo ini xntii ñā ta'an ko, ni xū'ú dī.

³ Nakué'e nto ntiusi ñā nani Āquila ni ñádī'ī ñā Prisila, ñā ntāde tsiñu dadīī nī ko iña Jesúcristu, ⁴ ñā é dīí sa ni kunaá ntuvi iña i é nada'an ñā ko. Ñā te da miī tsu é kānakué'e ú sintiá'vi nta'a ñā, tsí un ntīí ntīí ñā ini ukún ñā é ñā te ñā Israeé san ne, kuan ō ka'an ñā dī. ⁵ Nakué'e nto ntiusi un ntīí ntīí ñā ntákuinti'xe i, ñā ntánataká nuu nú vil'í ñā kán dī. Nākué'e nto ntiusi Epenetu, ñā e dóo ntio ko. Dī'na ñā kuínti'xe ñā Cristu é un ntīí ntīí ñā űuú Asia. ⁶ Nakué'e nto ntiusi ñā nani Māria, ñā e dóo dé tsiñu ina nto. ⁷ Nakué'e nto ntiusi Andrónicu ni Júnía, ñā űuú ko. Dadīī tsi űú'u kutū ú ni ñā. Iní pustrú san e dóo va'á ñā'a ñā. Dī'na ñā kuínti'xe ñā Cristu é xū'u.

⁸ Nakué'e nto ntiusi Amplíatu, ñā e dóo ntio kó kuenta iña Xuva ko. ⁹ Nakué'e nto ntiusi tá'an ko Ūrbānu, ñā

é dadii ntáde tsiñu o ni i kuēnta iñá Cristú, ni Ēstaqui, ña e dóo ntio kó di. ¹⁰ Nakué'e nto ntiusi Apéle di, ña e dóo vá'ā o dé nuú Cristu. Nakué'e nto ntiusi ñávi'i Aristobulú di. ¹¹ Nakué'e nto ntiusi ñá ñuú ko, ñá nani Herōdiuun, ni un ntíí ntíí ñavi'i Narcisu, ña ntákuinti'xe i Xuva kō. ¹² Nakué'e nto ntiusi Trífena ni Trífosa, ña ntáxio ntii ntáde tsiñu iñá Xuva ko. Nakué'e nto ntiusi tá'an ko Présida, ña e dóo ntio ko. Un vá'a ō vá'a tsi kade tsiñu ña iñá Xuva ko. ¹³ Nakué'e nto ntiusi Rúfu, ña é nakaxnúu Xuva kō, ni di'í ña é vata te di'í mii kó ña di. ¹⁴ Nakué'e nto ntiusi Asíncritu, ni Flégonti, ni Hérme ni Pátroba, ni Hérma, ni un ntíí ntíí ta'an kō, ña ntáduku ntée Xuva kō dí, ña ntoo ni'i ñā. ¹⁵ Nakué'e nto ntiusi Filólogo, ní Julia, ni Néreú, ni tā'an ña Olimpa, ni un ntíí ntíí ta'an kō, ña ntáduku ntée Xuva kō di.

¹⁶ Kanī nima ntó nakué'e nto ntiusi tá'an ntō é un é un ntō, tsi ntáduku ntée nto Xuva kō. Ña ntánataká nuu ini un ntíí ntíí úkūn mi ntánuu iní ña Cristú ne, taxnúu ña ntiusi ntó di.

¹⁷ Ká'ān ú ni nto, tā'an, é na kōto nto xoo é kāde i é nāa núu nto ni tā'an nto, xoo é kanatīví nuu i e ntákuinti'xe nto, tsí e túku nuu i e ntánakuā'a ña nto naa i é nakuā'a ú nto. Ñá ku kīni nuu nto iñá ña, ¹⁸ tsí ña túvi neé tsiñu ntáde ña iñá Tó'o ko Jesūcristu, tsí da mii tsí é ntio mii ñā e ntáde ña. Ntaéni nta'ví ña ña'a, ña é ña tú've i san, da dóo vá'ā ó ntáka'an ña, tsi dóo ini ña nté koo ka'an ña. ¹⁹ Iní un ntíí ntíí ña'a tsi ntántīkin nto tú'ūn va'á san. Dōó diní ko te kuān ó de nto. Ntá tsi ntio ko é na kūtú've vá'a nto nté koo víi nto é vā'a. Ñá te ntio ko é na kūtú've nto é vii nto é kīni kaa. ²⁰ Ví'a vé ne, Xuva kō, ña kata'xi é kuntōo vá'a o ni ta'an kō ne, ñá kukuíi ka ña é tā'xi ña é kūvi víi nto nī Tó'ō e ña vá'ā san. Na nāxnuu viko Tó'o ko Jesūcristu nto.

²¹ Timoteu, ña é kade tsiñu nī kó, nī ñavi'i kó Luciu ni Jásuun ni Sosipaté di ne, taxnúu ña ntiusi ntó di.

²² Xu'u é Terciú u, kaxntée nā'á u tú'ūn sa'á iñá Pablú ne, taxnúu ú ntiusi ntó kuenta iñá Xuva kó di.

²³ Taxnūu Gayú ntiusi nto, tsí divi ñā tá'xi ña vi'i ña é kutūví u ne, tā'xi ña é kuntōo un ntíí ntíí ña ntáduku ntée xúkūn sán di. Erastu, ñā kade tsiñu diki i ñuú sa'á ne, ni ta'an kō Cuartú ne, taxnūu ña ntiusi ntó di. ²⁴ Na nāxnuu viko Tó'o ko Jesúcristu ntó, un ntíí ntíí nto. Kuan koo na kōo.

Nchu'un e ntíi nte ata ī

²⁵ ¡Na kata ō nchu'un Xuva kō! tsí divi ña kūvi ta'xi ña é na kuínti'xe vá'a nto vatā ó kaka'án u ni nto dá nañé'e ú nto tú'ūn va'á iña Jesúcristu. Tsí nañé'e Xúva ko ko nuū i é tūvi xu'u un tsi nte dí'na dá iñi ntu'u ñuxiví san. ²⁶ Ntá tsi vevíí ne, xé'e ñā é kūtuni un ntíí ntíí ña'a nee iña é ncho ka'an tú'ūn e xntée na'a ña ntáka'án naa Xuva ko kídaā. Tsí Xuva kō, ña é kāntíto ntii dañu ntūvi ne, ntio ña é kūtuni un ntíí ntíí ña'a san vata koo é na kuínti'xe ña ne, kada ntaa ña é kāka'an ña.

²⁷ Xuva kō, ña é kuvi ūun tsi, ña e dóo ki'in inī í ne, divi ñā é na kūnuu iní ko ña ntii dañu ntūvi kuenta iña Jesúcristu. Kuan tsi koo na kōo.

Tū'ún xuva kō vatā ó ntáka'an ña ñuú Coatzospan
 New Testament in Mixtec, Coatzospan (MX:miz:Mixtec, Coatzospan)
 copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Coatzospan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Coatzospan

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30
